

POSTOJNSKI
PREPIH

JULIJ / AVGUST 2016 65 LETNIK 10

OBČINA
POSTOJNA

Zakaj imamo radi poletje? Ker za nekaj časa lahko pozabimo na vrtec in šolo (odrasli pa vsaj za kakšen teden na službo), ker se družimo s prijatelji, uživamo v parku, v gozdu, na morju, ker smo lahko več časa zunaj ... In ker je sladoled tako zelo dober. Vas je ob pogledu na Valentina, Vito, Vida, Matijo, Polono in Benjamina zamikalo, da si ga privoščite tudi vi?

Ritmi poletja

Položaj družbe je vedno določen tudi z njeno umestitvijo v prostor. In čeprav nas največkrat pesti ravno pomanjkanje prostora, je tega zdaj, v času, ko odzvanjajo aktualne ekonomsko-gospodarske razmere, vedno premalo. Pravi paradoks pa je, da je na drugi strani veliko objektov praznih, a bi lahko zaživel. Vendar so potrebni takšni vložki, da si jih največkrat ne moremo privoščiti.

Pozdravljamo iniciativo, s katero bomo vsaj v času festivalskega dogajanja v Postojni omogočili, da se nekaj teh prostorov, ki so v zasebni lasti, napolni. To je dobro tako za tiste, ki prostor ponujajo, saj se jim stroški vsaj malo zmanjšajo, kot tudi za one, ki prostor potrebujejo. Svoje ideje namreč lahko preizkusijo v praksi. Kdo ve? Mogoče pa bodo v naslednjem letu že uspešni podjetniki, ki bodo lahko materializirali svoje zamisli.

Sicer je poletno dogajanje v mestu in okolici pestro. Toliko ga je, da moramo včasih izbirati, kam najprej. To pomeni, da se razmere počasi postavljajo na svoje mesto in se stanje počasi, ampak vztrajno izboljšuje. Razveseljivi so bili že podatki AJPES, po katerih je dobiček gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Postojna krepko zrasel, še bolj razveseljivo pa je dejstvo, da je bilo samo v letu 2015 ustvarjenih več kot 270 delovnih mest. Gospodarstvo tako očitno okreva, mi pa skušamo ta proces še pospešiti.

Zdaj je aktualen razpis za spodbujanje gospodarstva, s katerim bomo podprli nove investicije in zaposlovanje, za kar smo v letošnjem letu namenili 146.000 evrov. Ravno kar smo odpravili vse formalne ovire za prodajo zemljišč v Poslovno-obrtni coni Veliki Otok, veseli pa nas, da je med podjetniki (domaćimi in drugimi) za ta zemljišča veliko zanimanja. Predvidevamo lahko, da bo v letu dni našlo v Velikem Otoku kar nekaj podjetij nove, večje in boljše prostore, ki bodo ustvarjali tako nova delovna mesta kot tudi druge ekonomske pokazatelje uspešnosti občine.

Nov prostor bodo kmalu dobili tudi gasilci v Hruševju in Šmihelu, saj gradnji obih domov napredujeta. Jeseni bomo namenu predali novo Zeleno dvorano, v kateri bo zaživel medgeneracijski center, in začeli gradnjo Gasilsko-reševalnega centra, osrednjega objekta za zagotavljanje varnosti.

Prostori torej nastajajo, se spreminjajo in odpirajo nove poti - skupaj z že obstoječimi, ki jih zagotovo čaka svetla prihodnost. Le počakati je potrebno na prave razmere in pravi trenutek.

Zdaj je pravi čas za druženje. Poletni kulturni utrip je že skoraj izzvenel, prihajajo pa mladi z Zmajem. Vmes bo še kakšen vrhunski večer tudi v okolici, na primer Krompirjeva noč, Gozdar in kmet nekoč in danes, koncert Pod lipo ... Ne morem naštetih vseh, bom pa zagotovo prisoten na vseh, na katerih bom lahko - zato da se družimo, kakšno rečemo in se tudi poveselimo ob dneh, ko nas boža toplota poletja.

Veselim se srečevanja z vami.

Se vidimo.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Kje je prostor v Postojni?

tu živimo:

Slavinje

na obisku:

Alojz Vrbenik

Na naslovnici (v prvi vrsti, od leve proti desni) Valentin Smerdu, Vita Borsellino, Vid Šušteršič, (v drugi vrsti) Matija Šušteršič, Polona Smerdu in Benjamin Šušteršič; fotografija: Tomaž Penko.

POSTOJNSKI PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, julij, avgust 2016, leto izdaje 10, številka 65 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna;

postojnski.prepilj@postojna.si. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna zasnova: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Tudi doma je lepo

Preden se bo poletje prelomilo v jesen, bo avgust marsikoga od naših bralk in bralcev odpeljal na eksotično potovanje ali v enega od koticikov »naše« jadranske obale. Markirane poti bodo ljubitelje narave zapeljale v gore ali v objem narave kje v bližini. Po zadnji statistiki gre 68 odstotkov Slovencev med poletjem vsaj na enotedenske počitnice izven doma. Ostali preživijo ves dopust doma - turistični delavci, ki si v tem času leta obetajo največ prihodkov, pridelovalci, ki jim dopust kroji narava, in tisti, ki jim to žal narekuje prazna denarnica. Namen pričujočega uvodnika seveda ni prepričevati, da za dopust ostanite doma, ampak se za hip ustaviti in spomniti na tisto, kar naš dom v širšem smislu naredi privlačen tudi v dopustniškem času.

Poletje je priložnost, da upočasnimo sicer hiter vsakodnevni ritem in si privoščimo malce razvajanja - kepico sladoleda pri najljubšem ponudniku, kozarec hladnega v senci košate lipe ali pod domačo trto, sproščeno druženje ob različnih dogodkih oziroma v stalnem omizju enega od priljubljenih lokalov. Čeprav radi potarnamo, da se v Postojni pa res nič ne dogaja, se tudi čez poletje naberejo vsebine, ki popestrijo otrokom dopoldneve, odraslim pa predvsem večerni del dneva. Ni si potrebno vzeti prav veliko časa, da prelistamo napovednik v občinskem mesečniku, in smo obveščeni!

Tisti, ki ne spregledate kulturnih napovednikov, lahko izberete prireditve tudi po svojem okusu. Letos nas je že pobožalo nekaj novosti iz Kulturnega doma, kot je premierni »Uvod v poletje«, ki je na odru ponudil malce preverjenih vsebin, nekaj pa povsem svežega. »Pupedanci« so itak vedno odlični; omenimo še Funtango, ki je Postojno za dobro uro prežl z latinskimi ritmi. Zelo ZA smo tudi v prizadevanjih za ožvitev »Poletnega odra« v atriju Inštituta za raziskovanje krasa, ki ga je uvedla šansonjerka Lara Janković. Ponošni smo na pobudnike »Tedna kitare v Postojni« - ti so že peto leto po vrsti pripeljali k nam vrhunske kitariste, ki mojstrsko obvladajo celo 13-strunsko lepotic. Glasbeni festival mladih že 18. leto promovira mlade glasbenike, v zadnjih letih na treh lokacijah - v Predjamskem gradu, na ploščadi pred Postojnsko jamo in v cerkvi sv. Štefana v Postojni.

Ne dogaja se le v občinskem središču. V nekaterih vaških skupnostih zmorejo obdržati živahno dogajanje tudi poleti, na vaških shodih ali veselicah. Nekateri prireditve so že tradicionalne, kot recimo Krompirjeva noč v Velikem Ubeljskem, Koncert pod lipo na veliki šmaren v Slavini ... Festival Kulturni utrip poletja se v času, ko prebirate te vrstice, počasi poslavlja, napoveduje pa se jubilejni Zmaj ma' mlade, ki že 20. leto bogati glasbeno-kulturno podobo avgusta. Tudi letos bodo v Boreu povezali nevladnike v regiji in prebivalce občine v dogodku Po-stoj na živi ulici kot tudi s projektom Kje je prostor? Z njima želijo oživiti središče Postojne in opozoriti, da »PO-vezani zmoremo VEČ! Naše dejavnosti pa naredijo našo skupnost ŽIVO!« Za dobro vseh.

Dolge vroče počitnice seveda najbolj pričakujejo otroci, starše pa razveselijo možnosti, ki so v zadnjih letih na voljo za kakovostnejše preživljanje

prostega časa. Za aktivne, zdrave in vesele počitnice mlajših učencev že vrsto let poskrbijo v Športni zvezi Postojna. Letos so 200 otrokom zagotovili športno razgibane dopoldneve. Mladinski center Postojna tudi za letošnjo prvo polovico avgusta obljublja mladim »Šport, jezik in špas«. Pridružujejo se jima tudi drugi organizatorji, ki dopolnijo počitniško dogajanje za otroke in starše, kot recimo tabor pred dijaškim domom SGLŠ, biološko-arheološki mesec v organizaciji Notranjskega muzeja ...

Veliko možnosti za dejavno preživljanje dopustniških dni ponuja narava le nekaj korakov od naših domov. Neskončni gozdovi, prepredeni s številnimi potmi, primernimi tako za pohodnike kot kolesarje, ter že znane turistične in planinske poti nudijo zavetje pred poletno pripeko. Ko termometer pokaže krepko čez 30 stopinj Celzija, poiščemo poleg sence tudi osvežitev v vodi - najbližja je v turističnem naselju Pivka jama. Hladno zavetje nudijo tudi zidovi Predjamskega gradu, Notranjskega muzeja ali podzemlje Postojnske jame ...

Najraje pa najbolj vroč del popoldneva ležerno preždimo v hladnem zatemnjenem stanovanju, če ni prevroče mogoče celo s knjigo v roki. Še tako nereden bralec vsaj poleti prebere kakšno poglavje več kot sicer. Za vsakega se najde kakšen primeren dr. roman, samo ponj je treba v našo knjižnico, ki vljudno vabi tudi v prijetno hladen prostor čitalnice. Še izbirčnejš bo našel nekaj zase med več kot sto aktualnimi časniki, časopisi in revijami z različnih področij.

Nekateri boste raje zavili v enega od koticikov pod krošnjami. Od naporenega dneva si lahko odpočijete tudi v parku, bodisi v mestnem obpošti ali pred dijaškim domom, kjer v hladu krošenj in ob žvrgolenju ptic preberete knjigo iz poletne ponudbe, medtem ko se bodo otroci igrali po svoje.

Mogoče se boste v tem mesecu odločili za učenje nečesa povsem novega. Za odkrivanje radosti tanga ni potrebno odleteti v Argentino, dovolj bo nekaj klikov z računalniško miško na spletu in malce dobre volje. Da se spočijemo, umirimo, pogledamo vase, ne potrebujemo potovanja v Indijo; verjetno bo dovolj iskren pogovor v krogu družine ali prijateljev, sprehod do najljubšega drevesa ali celo samo pogled v tople oči domačega ljubljenceka ...

Naj zaključim, da pravzaprav res ni tako pomembno, kje in kako bomo to poletje »napolnili baterije«. Razveseljujoče je spoznanje, da za to ne potrebujemo materialnih bonitet. Vse imamo v sebi - v svojem srcu, ali kot pravi znana misel: »Človek potuje po svetu, da bi našel, kar potrebuje, in se vrača domov, da to najde.«

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Tomaž Penko.

Kje je prostor v Postojni?

Na Tržaški ulici je žal veliko praznih prostorov.

Namen posveta »Kje je prostor v Postojni?«, ki so ga v juniju organizirali Delovna skupina za začasno rabo pri Mreži za prostor, Postojna živi ulici in Regijsko stičišče nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije BO-REO, je opozoriti na problematiko naraščajočega števila praznih prostorov v središču Postojne ter spodbuditi njihovo začasno nekomercialno rabo za obdobje enega meseca, predvsem pa srečanje lastnikov in zainteresiranih za uporabo. Posvet je bil tudi povod, da se v julijski Temi meseca ozremo na nekatere prazne, osamele stavbe.

Bo Tržaška ulica spet zaživela?

Kot je pojasnila **Karmen Tomažič z Borea**, so na dogodku izvedli hitre zmenke z željo, da bi pridobili kreativne posameznike, skupine oziroma društva, ki bi s svojim delom pritegnili čim več obiskovalcev na Tržaško ulico. Zato so objavili poziv, v katerem so jih povabili k sodelovanju in jim predstavili možnosti za uporabo prostorov brez plačila najemnine v času festivala Zmaj 'ma mlade. Čeprav se posvet ni zaključil z uspešnimi zmenki, je zanimanja kljub vsemu toliko, da bodo napolnili razpoložljive prostore, je povedala Tomažičeva. »Lastniki so se odločili za sodelovanje, ker razumejo, da prazen prostor ne doprinese ničesar nikomur, in je boljše, da je v začasni rabi kot prazen, poleg tega se jim zdi ta projekt dobra priložnost, da prostor predstavijo večjemu številu uporabnikov, in postane tako bolj prepoznaven,« je poudarila. Uporabniki pa imajo možnost, da preverijo svoje ideje z manjšimi stroški kot sicer, na dobri lokaciji in v času festivala, ko bodo lahko izkoristili tudi večje število obiskovalcev. Poleg zmenkarij so potekala živahna omizja z razpravljanji na temo prostora: souporaba, prenova stare porodnišnice in miza

s predstavniki Občine. »Praznih prostorov je ogromno, tako občinskih, državnih in zasebnih. Strinjam se, da se te zapolni, jim vdihne dušo - vsebine, ki bodo dodan produkt tako za domačine kot tudi obiskovalce,« je po srečanju povedal **postojnski župan Igor Marentič**. Na ta način lastniki prostorov prispevajo k oživiljanju mesta, torej javnemu dobru, pa so prepričani snovalci projekta, ki so nanizali več dejstev za oddajo prostora v brezplačno uporabo. V praznih prostorih prihaja do škode, kot recimo do pokanja cevi, zastajanja vode, vandalizma, smetenja, zanemarjenosti ... V zameno za najemnino se prostore počisti, jih prepleksa, uredi internet ipd. Najemnik lahko ponudi svoje intelektualne ali druge storitve. Programska zapolnitev prostorov in vzdrževanje sta veliko cenejša kot njihova fizična prenova. V primeru uspešne oddaje obstaja možnost prehoda na običajni tržni najem.

Boris Kaluža, direktor agencije Nepremičnine Land, meni, da je **Tržaška ulica** prazna tudi zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov. »To pomeni med drugim velike težave z dostavo, saj ni dostopa za tovorna vozila. Prednost pa je, da gre za mestno jedro, do katerega se

lahko pride peš.« Kljub temu ostaja dejstvo, da v mestu ni turistov, večina prostorov pa je starih in slabo vzdrževanih. »Včasih imajo tudi najemodajalci oz. prodajalci prevelika

pričakovanja glede cen.« Te se pri poslovnih prostorih v Postojni gibljejo okoli 850 evrov za kvadratni meter, najdemo pa tudi cenejše, denimo v **PTC Primorka**, ki je sicer

In kaj o mrtvilo na Tržaški ulici pravijo lastniki poslovnih prostorov?

Magda Čehovin: Ob tako skromni ponudbi, ki jo sedaj nudita mestno jedro in Tržaška cesta, ni prav nobeno presenečenje tudi lepo urejen prazen lokal v samem centru. Verjetno se bo pojavil še kakšen. Ravno v center in na Tržaško cesto bi se morala vrniti pestra in kakovostna ponudba. Pobude in predlogi raznih organizacij in ustreznih služb bi morali biti združeni v dober program. Občina Postojna naj ponudi čim več nepovratnih sredstev vsakemu mlademu oziroma brezposelnemu, ki bi imel pravo idejo in ponudbo za samozaposlitev. Turiste, ki obiščejo Postojnsko jamo, bi bilo treba usmeriti še v center mesta. Na stojnicah bi prodajali domačo hrano in dobre kmečke izdelke. S tem bi center mesta postal živahen in bi se verjetno tudi prazni lokali v doglednem času napolnili s pravimi vsebinami.

Urban Ambrožič: Ali je za mrtvilo na Tržaški ulici vzrok skopa ponudba ali je to morda posledica skromnih poslovnih možnosti, si nisem še odgovoril. Starši so trgovino J & M Sport ob upokojitvi zaprli. Po dvajsetih letih se nadaljevanje zaradi stalnega upadanja kupne moči in padanja prometa ni zdelo smiselno. Občuten izpad dela se je s pomočjo zelo motivirane redarske službe zgodil še ob dobronamerni uvedbi modre cone. Zdaj hišo preurejamo v bivalne prostore in majhno graversko delavnico.

Vera Konrad: Oddajamo poslovni prostor poleg frizerskega salona. Z najemniki imamo dobre izkušnje, na začetku so plačevali celo nižjo najemnino. V povprečju so bili pri nas 5 let, večina je nato poiskala večje prostore. Problem praznih prostorov na Tržaški ulici sicer traja že dlje časa. Občina je najemodajalcem ponudila pomoč pri plačevanju nižjega komunalnega prispevka. Lahko bi se zgledovali po drugih krajih, recimo Slovenj Gradcu, kjer se je projekt začasne rabe nadgradil v poslovno sodelovanje. Prazni prostori propadajo, kvarijo pa tudi videz hiš in cele ulice. Mislim, da je oživitev centra mesta nujna, spremeniti pa bi bilo treba tudi prometni režim in urediti več brezplačnih parkirnih mest.

po Kaluževih besedah »popolnoma zabasan«.

Zapleti pri odkupu nekdanje stavbe Banke Koper

Občina Postojna je ob stečaju podjetja Epic že pred dobrim letom uveljavila predkupno pravico za nakup nekdanje stavbe Banke Koper po ceni 80 tisoč evrov, kar znese le slabo desetino njene dejanske tržne vrednosti. A se je zapletlo zaradi dvoma stečajnega upravitelja, ali ima Občina do tega sploh pravico. Sodišče je zato zaprosil za soglasje za prodajo stavbe družbi Euromedia, saj je, kot je pojasnil takrat, »ta kupčija zaradi načina obdavčitve prodaje za stečajnega dolžnika ugodnejša«. Kljub temu da se postopki vlečejo že celo leto, končne odločitve še ni, obžalujejo na Občini: »Pravda je bila s sklepom Okrožnega sodišča v Kopru 6. junija prekinjena, zdaj pričakujemo vabilo na mediacijo.« Če ta ne uspe, bo šla zadeva na sodišče. Na Občini želijo vsekakor zaščititi javni interes, zato napovedujejo, da se bodo za stavbo borili z vsemi razpoložljivimi pravnimi sredstvi. V pripravi je že tudi poslovni načrt za stavbo, če bodo nepremičnino le pridobili. Od tega, s katerimi dejavnostmi bodo hišo napolnili, pa je odvisna tudi višina morebitnih finančnih vložkov.

Stavba, ki ima precejšnjo kulturno-zgodovinsko vrednost, velja za eno najlepših v mestu; po podatkih GURS naj bi bila zgrajena okoli leta 1900. »Etažno ni razdeljena, obravnavani delež, ki je predmet prodaje v stečajnem postopku, pa znaša 48/50 oziroma dobrih 900 kvadratnih metrov,« še pojasnjujejo na Občini.

»Stara porodnišnica«, ki je pod okriljem Zavoda za varstvo kulturne dediščine, propada

Stavba »stare porodnišnice« na Vilharjevi 14, zgrajena ob koncu 19. stoletja, sicer pod okriljem Zavoda

za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica, žalostno propada že od selitve bolnišnice v novo zgradbo ob Zdravstvenem domu. Obnovljen je le del pritličja, kjer zadnjih šest let domuje Škratek, dislocirana enota Vrtca Postojna, od leta 2003 pa ima v stavbi prostore tudi Klub študentov občine Postojna in Pivka. Zaenkrat ostaja le pri ideji, da bi v stavbi uredili hostel in center nevladnih organizacij, saj nam na Občini podrobnejših vsebinskih načrtov niso razkrili. Odgovorili so le, da »dolgoročni načrti seveda zajemajo tudi umestitev različnih dejavnosti v to vsekakor zanimivo stavbo, najprej pa moramo obnoviti streho in tako omogočiti sanacijo notranjosti«. Vsekakor pa si želijo sredstva za začetek sanacije zagotoviti iz proračuna za naslednje leto oziroma iz drugih razpoložljivih virov.

Stara vojašnica je zaenkrat prevelik zalogaj za Občino

Še večji izziv za umestitev v poslovno ali družbeno dogajanje predstavlja stara vojašnica z zgradbama, ki imata kar po 3.207 in 6.490 kvadratnih metrov uporabnih površin. Po ocenah lastnika, postojnske Občine, bi bilo treba za revitalizacijo obeh stavb in celotnega območja vložiti med tri in tri milijone in pol evrov, kar je trenutno prevelik zalogaj, da bi ga lahko Občina Postojna financirala iz proračuna. Večjih načrtov s stavbama prav zaradi tega trenutno nimajo.

Neuspešni poskusi prodaje nekdanje Delikatose

Epicov stečajni upravitelj je že petkrat poskušal prodati tudi poslovni prostor na Titovem trgu 3, znan kot nekdanja Delikatosa, vendar žal neuspešno. Zadnji dražbi sta potekali z zniževanjem izklicne cene, so sporočili iz pisarne **stečajnega upravitelja Dušana Taljata**. Na zadnji se je za prostor potegovalo pet dražiteljev, a nihče ni oddal ponudbe. Izklicna cena je bila 170 tisoč

evrov, stečajni upravitelj je dražbo za slabih 430 kvadratnih metrov velik prostor zaključil pri ponudbi 136 tisočakov. »Gre za medetažni prostor, ki zahteva dobro idejo za izkoristek; potreben je tudi precej-

skladišča, oddanih je tudi že večina prostorov v prvem nadstropju, kjer bodo v kratkem zaživi pralnica, zobotehniška ordinacija in frizersko-lepotilni salon. »Za najem nekdanje Intersportove hale se zanima

Osrednji mestni trg obdajajo lokali in hotel Kras, urejeno podoba nadgradi še poletni vrvež. Le stavba nekdanje Delikatose žalostno sameva.

šen vložek v obnovo,« komentirajo neuspeli poskus. Boris Kaluža, direktor agencije Nepremičnine Land, pa meni, da je bistveni razlog za neuspeh drug. »Prostor je stisnjen v kotu trga, povsem skrit očem, poleg tega nima parkirišč, dostava pa je popolnoma nemogoča.« Nepremičninski posrednik še pojasnjuje, da se male trgovske dejavnosti v zadnjih letih umikajo velikim trgovskim centrom z diskontnimi cenami in večjo izbiro. »Bolj so dostopni, več je parkirišč.« V zadnjih letih zaznava tudi manjše povpraševanje po klasičnih pisarniških prostorih.

Epicenter se polni

»Epicenter daje vtis proizvodne hale, v kateri ni izložb, ni svetlobe, frekvenca ljudi pa je praktično zanemarljiva. Prednosti so številna parkirišča, dobra povezava in odprti prostori,« ugotavlja Boris Kaluža, direktor agencije Nepremičnine Land.

Podjetje TIB Logistika, novi lastnik stavbe Epicenter in dveh skladišč v Kazarjih, pa vseeno počasi polni doslej večinoma prazne prostore. V stekleni del osrednje stavbe so že preselili celotno režijo podjetja, o selitvi voznega parka še razmišljajo. »Parkirišče za 40 tovornjakov nekako ne gre skupaj s hotelsko in restavracijsko dejavnostjo, ki sicer ostajata dosedanjemu najemniku, družbi Epic Eco,« pravi **Jernej Skubic, prokurist podjetja**, ki nadaljuje posle ilirskobistriškega TIB Transporta v stečaju. Sredi julija so podpisali pogodbo s podjetjem Megaterm za najem spodnjega

eno od plesnih društev,« pravi Skubic. Če do dogovora ne bo prišlo, razmišlja tudi o morebitni razdelitvi prostora na manjše. »Trgovina JYSK pa bo ne le ostala, nameravajo jo celo razširiti.«

Prazna ostajata trenutno samo pritličje steklenega dela, kjer sicer nameravajo urediti tudi gostinski lokal, in nekdanja galerija, za najem prostorov nekdanje Ambasade Jugoslavija pa se resno zanima neki ruski podjetnik.

Nekdanja Policijska uprava zaenkrat ostaja v lasti države

Stavba nekdanje Policijske uprave Postojna je od leta 2011 zaprta. Kot je sporočila **Irena Likar z ministrstva za notranje zadeve**, si prizadevajo za gospodarno rabo stvarnega premoženja in zmanjševanje stroškov, zato skušajo najti najemnika oziroma novega upravljavca. »Pred časom so potekali razgovori o ureditvi oziroma preureditvi prostorov za Upravno enoto Postojna, vendar do dogovora zaradi previsokih stroškov vlaganja ni prišlo. Na objektu še vedno izvajajo nujna vzdrževalna dela,« je pojasnila Likarjeva. Trenutno tečejo postopki, vezani na pregled pravnega stanja, kot to določa Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnostih, pa tudi postopek pridobivanja listin, potrebnih za izvedbo prodaje nepremičnine.

Besedilo: Mateja Jordan, Alenka Furlan Čadež; fotografije: Tomaž Penko.

Seja v znamenju kadrovskega imenovanja

Na 16. seji občinskega sveta, ki jo je vodil **podžupan Stanko Markovčič**, so se svetniki najprej posvetili nekaterim nujnim kadrovskim zadevam. V svet Šolskega centra Postojna so kot nadomestnega člana do izteka mandata sveta imenovali **Miho Uhla** namesto Petra Umeka, ki je odstopil zaradi selitve. A ostalo kadrovanje ni šlo brez zapletov, zato je predsedujoči odredil pogoste odmore, v katerih so tekla usklajevanja in tajna glasovanja. Predlagani kandidatki v svet Zavoda Znanje **Maja Pamič** in **Tatjana Hvala** sta prejeli dovolj glasov, medtem ko svetniki niso podprli **Uroša Petoheleba**. Pristojna komisija je predlagala **Andreja Smerduja**, ki je bil poleg Pamičeve in Hvala izvoljen za obdobje pet let. Svetniki niso podprli **Branka Milharčiča** in so v nadzorni svet Kovod Postojna izglasovali **Andreja Poljšaka**. Ob tem je svetnica **Erika Dekleva** označila tajna glasovanja kot neveljavna, saj glasovnice niso bile pripravljene v skladu s poslovníkom. Poslovník določa, da mora biti za glasovanje natisnjenih toliko enakih glasovnic, kot je članov sveta, in da morajo biti overjene z žigom, ki ga uporablja občinski svet. Glasovnica za imenovanje vsebuje zaporedne številke, imena in priimke kandidatov, če jih je več, po abecednem redu prvih črk njihovih priimkov. Glasuje se tako, da se obkroži zaporedno številko pred priimkom in imenom kandidata, za katerega se želi glasovati, in največ toliko zaporednih števil, kolikor kandidatov je v skladu z navodilom na glasovnici treba imenovati, je med drugim zapisano v poslovníku, a ob glasovanju to ni bilo upoštevano. »Na moji glasovnici žiga ni bilo; menim, da glasovanje ni v skladu s poslovníkom,« je Dekleva zaključila nizanje argumentov ob spornem glasovanju. Podžupan Markovčič je potrdil, da glasovnice niso imele žiga, jih je pa parafiral eden od članov volilne komisije in zatrdil, da ni moglo priti do zlorab. **V svetniški skupini SMC bodo razmislili o prijavi neveljavnega postopka na ministrstvo za javno upravo. Če bo o zadevi presojal tudi župan Igor Marentič, ki izvajanje sklepa lahko zadrži, bomo poročali v naslednji številki.**

Občinski svet ni potrdil sprememb poslovníka občinskega sveta, po katerih bi lahko omogočili sklepčnost na sejah delovnih teles, ki postaja pereča težava. Odbor za gospodarstvo je namreč dal pobudo, da statutarno pravna komisija nujno izvede spremembo poslovníka, tako da odpravi »neutemeljeno in neenakopravno vlogo članov odborov in komisij občinskega sveta, ki so člani občinskega sveta in tistih, ki to niso.« Predlog ni zbral dve tretjini glasov navzočih svetnikov.

Svetniki so prejeli dopolnjen odlok o kategorizaciji občinskih cest, s katerim so med drugim prenesli državno regionalno turistično cesto, ki povezuje mesto Postojna z naseljem Predjama, v občinsko last in upravljanje. Lokalno cesto, ki poteka čez Planinsko polje, pa so prekategoričili v državno cesto. Na Občini so že več let načrtovali sanacijo ceste Planina-Unec, ki vključuje tudi sanacijo mostu preko reke Unice. Glede na ocenjene visoke stroške sanacije in dejstvo, da za sofinanciranje izvedbe ni mogoče pridobiti evropskih sredstev, prav tako tudi ne sredstev iz ostalih virov v primerni višini, ki bi ob vseh drugih obveznostih Občine Postojna na investicijskem področju omogočila izvedbo potrebnih del, so na Občini Postojna iskali drugo ustrezno rešitev. Že po prvih ugotovitvah ob preverjanju kriterijev za uvrstitev ceste Planina-Unec med državne ceste je bilo jasno, da cesta izpolnjuje vse kriterije. Po drugi strani je bila cesta Postojna-Vrhe-Bukovje-Predjama pred leti sanirana in v daljšem obdobju ne bo potrebovala večjih finančnih vlaganj v obnovo. Občina Postojna bo tako lahko v naslednjih letih sredstva, ki bi jih morala nameniti za sanacijo ceste Planina-Unec, porabila za ostale nujno potrebne investicije, so v gradivu za sejo pojasnili na Občini.

Svetniki so v nadaljevanju potrdili izjavo, da je občinski svet seznanjen z višino finančnega jamstva in odgovornostjo zagotavljanja izvirnih nalog občine, določenih z zakonom, za celotno obdobje zapiranja odlagališča Stara vas in v času po njegovem zaprtju.

Potrdili so tudi dokument Test upravičenosti izvedbe projekta celovita energetska sanacija objektov v občinski lasti po modelu energetskega pogodbeništvá. Soglašali so z nadaljevanjem postopka za pridobitev zasebnega

partnerja, prav tako tudi za projekt prenove in upravljanje javne razsvetljave v občini.

V nadaljevanju so ponovno obravnavali pravilnik o štipendiranju, ki so ga na mizo prejeli že marca letos. **Po upoštevanih dopolnitvah so svetniki potrdili pravilnik, na osnovi katerega bodo izbranim dijakom in študentom v okviru letne proračunske postavke razdelili skupaj 10.000 evrov. Višina štipendije bo znašala za dijake 80, za študente pa 130 evrov.**

K dnevnemu redu so svetniki prejeli tudi gradivo o sistematizaciji delovnih mest in številu oddelkov v Vrtcu Postojna. Glede na strukturo vpisanih otrok je **ravnateljica Tonja Ferjančič** predlagala, da se v vrtečevskem letu 2016/17 oblikuje 12 oddelkov prvega in 24 oddelkov drugega starostnega obdobja, v katere bo razporejenih 660 otrok. Zanje bo skrbelo najmanj 36 vzgojiteljic in 36 pomočnic vzgojiteljic. Glede na število zaposlenih v vrtcu je ravnateljica predlagala **dodatno zaposlitev enega vzgojitelja in enega pomočnika vzgojitelja predšolskih otrok.** Svetniki so potrdili predloge. Prav tako so se strinjali tudi z načrtom **sistematizacije delovnih mest in številom oddelkov v vrtcu Prestranek**, kjer je **ravnateljica Nataša Režek Donev** predvidela štiri oddelke predšolske vzgoje, v katere bo vključenih 77 otrok. V vseh oddelkih je predviden fleksibilni normativ, to je povečanje števila otrok za dva. Število sistematiziranih delovnih mest ostaja v primerjavi z letom poprej enako.

Ob zaključku seje so svetniki potrdili dopolnitev letnega načrta pridobivanja nepremičnega premoženja in sicer na območju OPPN Goričica, ki ga bodo zemljiško-knjižni lastniki prenesli v last občine neodplačno. Po pridobitvi zemljišč bo Občina na njih izvedla infrastrukturo, vrednosti zemljišč pa bodo lastnikom upoštevane pri obračunu komunalnega prispevka. Strinjali so se tudi z dopolnitvijo letnega načrta razpolaganja s stvarnim premoženjem občine, in sicer z vključitvijo zemljišč na območju POC Veliki Otok, ki jih je Občina pridobila v last po zaključku likvidacije družbe Postojna turizem. Nepremičnine v ocenjeni vrednosti 1.135.000 evrov bodo ponudili v prodajo.

Alenka Furlan Čadež

Družbeno odgovorna pobuda za skupnost brez odpadkov

Na okrogli mizi »Ravnanje z odpadki in Zero Waste« je bila na pobudo lokalnega odbora SMC Postojna ustanovljena družbeno odgovorna pobuda Brez odpadkov Primorsko-notranjske regije. Ta pričakuje od županov čimprej sprejetje sklepa o pristopu občin k uresničevanju pobude na pot brez odpadkov in to, da zadolžijo javna podjetja ali koncesionarje, ki upravljajo ravnanje z odpadki, da čimprej uskladijo svoje delovanje s konceptom Zero Waste.

Občinam predlaga, da pomagajo pri ustanavljanju socialnih podjetij, ki bodo prispevala k ozaveščanju javnosti (Center ponovne uporabe, uvedba izmenljivih pleníc v otroških vrtcih in gospodinjstvih) in s tem pripomogla k nastanku novih »zelenih« delovnih mest. Civilna iniciativa naj bi povezala posameznike ter organizacije s področja ekologije, vzgoje in izobraževanja varstva okolja, kmetijstva, turizma in industrije ter spodbudila zmanjševanje količine nastalih odpadkov, ustrezno ločevanje, kakovostno recikliranje in stalno zmanjševanje odloženih odpadkov, je pojasnil **koordinator dogodka Branko Milharčič**.

V prvem delu okrogle mize so se udeleženci seznanili s stanjem na področju ravnanja z odpadki v občinah Primorsko-notranjske regije, s konceptom »Zero Waste« in primeri dobrih praks v lokalnih skupnostih, ki so pristopile k uresničevanju pobude na pot brez odpadkov ter nekaterih projektov, ki so posledično nastali v teh skupnostih.

Erika Oblak iz društva Ekologi brez meja je predstavila koncept Zero Waste, **župan Občine Vrhnika Stojan Jakin** kako je občina kot ena od prvih v Sloveniji uspešna na poti brez odpadkov, **Elizabeta Žust iz vrtca Vrhnika** o uspehu uvedbe pralnih pleníc, **Bojan Pohar iz radovljiškega Središča ponovne rabe** o tem, kako oživijo odpadne predmete, **Igor Petek iz podjetja Snaga** pa je predstavil ljubljansko izkušnjo na poti brez odpadkov.

Občina Postojna naj bi po besedah **župana Igorja Marentiča** pristopila h konceptu Zero waste, za kar so že namenili nekaj sredstev v proračunu. Predvsem bo potrebno urediti nadzor nad odlaganjem odpadkov v blokovskih naseljih, navdušil pa ga je uspešni primer uvedbe pralnih pleníc v vrhniškem vrtcu.

Alenka Furlan Čadež

V kulturnem programu je nastopila tudi folklorna skupina Otroci iz Majlonta.

Kres je skupaj z otroki prižgal župan Igor Marentič.

Dan državnosti pod toplarjem

Belski toplar je s svojo neposredno okolico prizorišče mnogih prireditev in dogodkov, pod njegovo streho občina Postojna tradicionalno obeležuje tudi dan državnosti. Letos, ko Slovenija obeležuje 25-letnico osamosvojitve, sta organizatorja osrednje občinske prireditve, Občina Postojna in Turistično društvo Pudgura (TD), občane povabila tja na predvečer praznika.

Uvodoma je zbrane pozdravil in nagovoril **Evgen Požar, predsednik TD Pudgura**, društva, ki že vrsto let pripravlja tudi to prireditev. Evgen Požar je v pronicljivem nagovoru primerjal trdnost kozolca, mojstrovine slovenskega kmečkega stavbarstva, in slovenske države. Tako kot je vsak od delov kozolca samostojen in brez vseh delov kozolca preprosto ni, tako tudi družbe in države ni brez »majhnih ljudi. Jemanje ali kraja posameznih delov kozolca tega samo oslabijo ... Država je kot ta kozolec, dokler ima stebre in nosilno ogrodje, bo živela. Stebri in ogrodje pa smo mi vsi. Ker hočemo in želimo kot država dočakati starost tega kozolca, morajo nehati pobirati dele državnega kozolca.« je zaključil svoje razmišljanje in spomnil, da smo Slovenci večinoma optimisti, in verjamemo v boljši jutri. Slavnostni govornik je bil **župan občine Postojna Igor Marentič**. Spregovoril je o po-

menu nacionalne zavesti in poudaril, da »slovenstvo ni produkt zadnjih 25 let, traja že tisočletja.« Leta 1991 smo združili moči v želji, da postanemo in ostanemo samostojni, v svoji državi, na lastni zemlji. Enotnost, ki smo jo takrat izkazali Slovenci, »bi potrebovali večkrat ... Stopiti skupaj ne glede na razlike, kaže na veliko razsežnost posameznika ali skupine.« Župan je še naglasil, da je ponosen, ker dan državnosti praznujemo pod toplarjem. »Ta prostor govori o delavnosti ljudi v teh krajih, govori o njihovi vpetosti v ožji in širši prostor naše občine.« Zaključil je z mislijo, »da vsak posameznik posebej ustvarja to državo, Slovenija pa smo mi vsi skupaj.«

V kulturnem programu, ki ga je povezovala **Tina Debevec**, se je zrelost prepletala z mladostjo. Sooblikovali so ga domači poustvarjalci, organizatorji pa so si simbolni naslov zanj – »Po jezeru bliz' Triglava« – izposodili pri pesniku, skladatelju in narodnem buditelju Miroslavu Vilharju. Nastopili so članice **Vokalne skupine Unica z vodjo Florjano Ulaga**, harmonikar **Jernej Opara**, **otroci iz podružničnih šol Bukovje in Studeno ter Otroci iz Majlonta**. Prireditev je sklenil prižig veličastnega kresa, zabava pa se je nadaljevala ob zvokih **ansambla Tik-tak**.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

“Moja izbira za varnost družine!”

- ✓ članstvo
- ✓ registracije
- ✓ zavarovanja
- ✓ servis
- ✓ optika
- ✓ vulkanizerstvo

**ZA ČLANE
BREZPLAČEN
POSTOPEK
PODALJŠANJA
REGISTRACIJE***

*Brezplačen postopek podaljšanja registracije velja, če v enoti AMZS Postojna opravite tudi zavarovanje avtomobilske odgovornosti in plačate letno dajatev za uporabo cest.

AMZS Postojna
T: 05 7201 000

amzs.si
f amzs.si

AMZS

Aktivno popoldne je zaključila zabava ob živi glasbi.

Na tretjem Četrtekovem večeru so skavti otroke naučili prižgati ogenj.

»O kresi se dan obesi«

Prireditev, ki so jo 17. junija na Prestranku že trinajstič zapored družno pripravili Krajevna skupnost Prestranek, tamkajšnja osnovna šola in Kulturno-športno društvo Ivana Vavnala, na osrednje prizorišče, zelene površine ob šoli, vedno znova privabi številne domačine in okoličane. Na kresno noč, ki naj bi imela tako kot tudi takrat nabrane rastline ali prižgani ogenj po ljudskem verovanju posebno, magično moč, so v širšem slovenskem prostoru pripravili kresovanja in tako obudili staro obredno kurjenje kresov.

Na Prestranku to noč kresa predvsem iz varnostnih razlogov niso prižgali, je bilo pa dogajanje že v popoldanskih urah pestro. Od 16. ure dalje so obiskovalci lahko izbirali predvsem med športno obarvanimi aktivnostmi. Najprej so se na pot po vaseh krajevne skupnosti (KS) podali kolesarji. Na pravcatem nogometnem turnirju so se pomerile ekipe iz več vasi KS, pridružila pa se jim je še ekipa iz sosednje Slavine. Na svoj račun so prišli tudi ljubitelji ulične košarke. Vse najboljše so organizatorji tudi nagradili; podarili so jim grafike s športnimi motivi, ki so jih izdelali prestranski osnovnošolci. Posebno presenečenje, zlasti za otroke, pa so pripravili člani Konjenskega kluba Postojna. Kdor je želel, je lahko ob pomoči članov kluba tudi jezdil. Aktivno

popoldne je zaključila zabava ob živi glasbi z domačima ansamblo - ma Amaterji in Strel. Za lačna usta so poskrbeli v šolski kuhinji, kjer so za vse pripravili slasten pasulj. Ena od soorganizatork, **predsednica KS Magda Jakin Černe**, je povedala, da je cilj vsakoletne prireditve predvsem aktivno druženje mladih in starih iz vseh vasi KS. »Veselite se bilo gledati predvsem otroke, ki so si po zadnjih dneh šole dali duška zlasti z igro, pa tudi starejši so izrabili priliko za druženje, pogovor, šalo, nekateri so tudi zaplesali. Prireditelji smo bili zadovoljni z odzivom obiskovalcev kot tudi lokalnih podjetnikov, ki so z donacijami omogočili prireditev.«

Besedilo: Alenka Čuk;
fotografija: Tomaž Penko.

Dogodki pri toplarju

Ko se včasih ozremo na svojo prehojeno pot in se čudimo, s kakšno skladnostjo so se nemalokdaj zvrstili dogodki, pomislimo, da usoda ni naključna, ampak je odraz močne volje in želje. Leta 1999 so Podgurci začutili potrebo po ustanovitvi turističnega društva in že tri leta pozneje s pomočjo Občine Postojna udeležili svojo idejo o postavitvi slovenskega kozolca toplarja na skrbno urejeni nekdanji furmanski točki, ki sedaj združuje in vzpodbuja sedem vasi v ohranjanju in negovanju starih običajev svojih prednikov.

Ta dragocen spomenik ljudskega tesarstva iz leta 1883 je slovenska posebnost. Njegov tloris je 17 krat 8 metrov, v višino pa meri 8 metrov. Izdelan je iz tesane hrastovine, macesnovine in smrekovine, vsega skupaj 42 kubičnih metrov lesa. Prvotno je stal v Šentjoštu pri Horjulu, a se tudi v novem okolju, v sožitju z naravo in ljudmi, ki z njim dihajo, ga negujejo in se pod njegovo streho pogosto poveselejo, počuti prijetno. Turistično društvo Podgura je pod kozolcem uredilo etnološko zbirko. Obiskovalci si lahko ogledajo nad 250 kosov razstavljenega orodja in opreme, ki so jo pri delu in zabavi uporabljali predniki.

Najbolj odmevne prireditve pri toplarju so Četrtekovi večeri pod kozolcem. Od aprila so se zvrstili trije:

Mladost pod kozolcem v organizaciji društva Lipa iz Studenega, Mesec maj – mesec ljubezni v sodelovanju z društvom Rak z Rakeka in Stare otroške igre, pesmi in plesi, ki jih je pomagala izvesti skavtska organizacija iz Postojne. Na četrtem večeru pa bo nastopila skupina KŠTD Alojzij Mihelčič iz Harij s komedijo Veselo god godujemo. Tudi izven četrtekovih večerov se pri toplarju vrstijo prireditve z zanimivo vsebino. Toplo zavetje toplarja je tudi izhodiščna točka za marsikateri pohod, piknik ali gobarski izlet, lahko pa se ustavimo le na pijači v poletni senci gostoljubnih gostincev Bara na Prepihu in si poblizje ogledamo 133 let starega očaka.

Besedilo: Marino Samsa;
fotografija: arhiv društva.

Štiri stoletja ubeljskega turna

Na Velikem Ubeljskem so prvo julijsko nedeljo ob opasilu, prazniku župnijskega zavetnika sv. Urha, obhajali pomembno obletnico - 400 let turna (zvonika) cerkve, ki ima zanimivo zgodovino.

Po maši se je praznovanje v veselem vzdušju ob pesmi domačega Moškega pevskega zbora Domorodci nadaljevalo pred lepo okrašenim turnom.

Na portalu v pritličju zvonika je v sklepnem kamnu **vklesana letnica postavitve turna 1616**. Poleg so vklesani še trije pari inicialk, ki so verjetno okrajšave za ključarja, župana in mogoče hrenoviškega župnika (slednji je bil tudi ubeljski župnik - Ubeljsko je bilo namreč takrat le vas v hrenoviški parafiji).

Ideja o praznovanju jubileja se je (kot marsikatera druga v tej podnanaški vasi) porodila praktično čez noč, njena uresničitev pa je presešla snovanja in pričakovanja. Domačinka **Jana Slivar** je povedala, da je bil namen celotnega projekta želja po ohranitvi znanja in vedenja o pomembnem delu verskega pa tudi splošnega družbenega ozračja v našem ožjem okolju v preteklih stoletjih. Tako je zbrala veliko zgodovinskega gradiva v pričevanjih, virih, zapisih in na fotografijah ter je tudi dolgoletna farna organistka. Staro in novejšo gradivo je (tudi v širšem kontekstu) skrbno obdelala ter ga predstavila v zgibanki in na priložnostni razstavi, ki je postavljena v cerkvi. Na fotografijah lahko med drugim vidimo nekatera prenovitvena dela in obnove, pa tudi posnetke iz novejšega časa. Velikega občudovanja je bila deležna najstarejša fotografija turna, ki krasi tudi prvo stran zgibanke. Na njej je lepo prikazana prvotna baročna streha. Prvo dokumentirano obnovo turna beležijo v letu 1945, zagotovo pa je bila kakšna tudi prej. Največja prenova je bila med leti 1958 in 1961. - Razstava je na ogled do sredine avgusta.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Sebastjan Ženko.

Največja atrakcija je bil 30-metrski mlaj

Osrednja etnološka prireditev v regiji Furmanski praznik že četrto leto privablja v Postojno okoli 10 tisoč obiskovalcev. Zaradi neobičajno hladnega vremena in napovedi dežja je bil letošnji obisk nekoliko manjši, a je v nedeljo, 3. julija Turistično društvo Postojna kljub temu izpeljalo bogat program, vključno s sprevodom furmanskih vozov iz vse Slovenije. »S prireditvijo skušamo prikazati bogato dediščino tovorniških in prevoznih dejavnosti, saj je bila Postojna pomembna postojanka in kraj, kjer so se ustavljali in zbirali furmani,« poslanstvo praznika opisuje predsednik društva Srečko Šajn.

Letos so se predstavili Razvojno društvo Merišče iz Merč z volovsko vprego, Konjeniško društvo Sveti Štefan iz Vipavske doline, Konjeniško društvo Naklo, Konjeniški klub Postojna, Prostovoljno gasilsko društvo Studeno ter številni drugi furmani iz izvornimi zgodbami in vozovi. Še posebej atraktiven je bil tokrat 30 metrov visok mlaj, ki ga je v čast 25-letnice Furmanskega praznika in dneva državnosti v Postojno pripe-

ljal Konjeniško društvo Sveti Štefan iz Vipavske doline, postavili pa so ga člani Društva TRMA iz Zadloga pri Črnem vrhu. Prav Vipavci so si prislužili najvišjo denarno nagrado; te vsakoletno podeljujejo najizvirnejšim vozovom.

Prireditev se je tudi tokrat začela že z dopoldansko predstavitevijo več kot 40 domačih in umetnostnih obrti, povezanih s furmansko dejavnostjo. Predstavniki lovskih družin s Krasa, iz Brkinov in Notranjske so se pomerili v pripravi najboljšega lovskega golaža, poustvarjalci narodnozabavne glasbe z diatonično harmoniko pa so se potegovali za pokal Postojnske jame. »V prireditvi je vložena veliko prostovoljnega dela tako članov društva kot tudi furmanov in ostalih soustvarjalcev dogodka, saj društvo ne razpolaga z dovolj sredstvi, da bi lahko povrnilo stroške hrambe in prevoza furmanskih eksponatov na prireditev,« je povedala **tajnica Turističnega društva Marica Gombač**, ki se za podporo in sodelovanje zahvaljuje tudi Občini Postojna, družbi Postojnska jama in Zavarovalnici Triglav.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Srečko Šajn, TD Postojna.

30 metrov visok mlaj so postavili člani Društva Trma iz Zadloga pri Črnem vrhu.

Praznik starodobništva v Postojni

Društvo ljubiteljev starodobnih vozil – Oldtimer klub Postojna je že enajstič priredilo tradicionalno dobrodelno srečanje v Postojni, ki so se ga udeležili tudi ljubitelji starodobnikov iz Hrvaške in Italije. Zbrana sredstva iz srečelova, ki so ga omogočili donatorji, je društvo darovalo Osnovni šoli Antona Globočnika.

Glavni namen srečanja je druženje ljudi, ki skrbijo za ohranjanje tovrstne tehnične dediščine, je poudaril **Igor Blažina iz Oldtimer kluba**, srečanja pa so priložnost za druženje podobno mislečih, izmenjavo izkušenj, spoznavanje novih ljudi in krajev. Obiskovalci so občudovali skrbno negovane motorje in avtomobile, ki se jih spominjajo le še starejši, v njih pa je vožnja še vedno varna in prijetna, kar smo vsaj simbolično preizkusili v 64 let starem MG-ju Leopolda Franka, sicer enega od ustanoviteljev Oldtimer kluba Postojna.

Po uvodnem srečanju pred PTC Primorka je kolona več kot 120 motornih, osebnih, vojaških in namenskih vozil zapeljala skozi mesto ter nato zaokrožila po bližnjih vaseh. Jeklene konjičke je pot vodila čez prelaz nekdanje Rapalske meje med kraljevino Italijo in kraljevino Staro Jugoslavijo v Planino, kjer so se povzpeli po klancu do Strmice in se spustili skozi Bukovje do Belskega, od tam pa v Pivko jamo in Črno jamo.

Pot so nadaljevali s panoramsko vožnjo skozi Postojno, mimo

Obiskovalci so občudovali skrbno negovane motorje in avtomobile

Orehka do Gradu Prestranek, kjer so si ogledali nekdanjo izpostavo kobilarne Lipica. Sledila je vožnja skozi Koče in Slavino ter tradicionalni postanek v Selcah v baru Miranda. Promocijsko vožnjo so

zaključili pred hotelom Epicenter v Postojni, kjer so udeleženci prejeli pokale in priznanja.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Foto Atelje Postojna.

»S srcem do zaklada«

Zveza prijateljev Mladine Slovenije je prav pred kratkim dobila svojo medobčinsko podružnico Po-Pi (Postojna in Pivka), ki je v juniju izvedla svojo prvo večjo dobrodelno akcijo v obliki pohodniškega izleta »S srcem do zaklada«.

Mlade družine so skupaj odkrivale srčkaste zaklade na dobrodelnem pohodu.

Dobrodelni pohod, namenjen mladim družinam, je bil prvotno načrtovan že mesec poprej v sklopu Tedna mladih družin, vendar so organizatorji zaradi slabega vremena dogodek prestavili in izlet izvedli na sončno soboto, 18. junija. Zbralo se je precejšnje število mladih družin, in sicer 29 udeležencev različnih starosti ter štirje širinožni prijatelji. Otroci so po poti, ki jih je vodila čez Sovič in reko Pivko, dobili naloge in seštevali skrite zaklade v obliki srčkov, ki se jih je na koncu nabralo 25. Vsi sodelujoči so na cilju na Titovem trgu prejeli še srčkove medalje in tako zaključili pohod kot zmagovalci. Z dobrodelnimi donacijami so lahko neobvezno pomagali društvu, ki deluje od marca in trenutno šteje 19 članic.

Čeprav je društvo pričelo delovati šele pred kratkim, je za njim še ena uspešna akcija - **Halo, si za to?** Ta je potekala na osnovnih šolah in v Mladinskem centru Postojna. V okviru akcije so zbirali stare mobilne telefone, baterije in polnilnike s ciljem spodbujanja mladih k recikliranju. Sredstva, zbrana v akciji, so namenili otrokom in mladostnikom. **Od 1. do 8. avgusta pa bo v sodelovanju z MCP-jem organiziralo počitnice za šolarje med 7. in 10. letom starosti z obilo dejavnostmi in zabave.**

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Barbara Benčan.

Slavinje

O naselju Slavinje slišimo le redko kdaj, a je vseeno zelo zanimivo. Nekaj posebnega sta že njegova lega na južnem robu Spodnje Pivke in pozidava. Staro jedro leži na pobočju, ki se vzpenja 558 m nad morjem nad desnim bregom Nanoščice.

Kdaj so zgradili prve domačije?

Obstaja kar nekaj pričevanj, ki umeščajo nastanek naselja časovno različno. V tedniku Mali list iz leta 1927 je zapisano: »Vas Slavinje se prvokrat omenja 1443, ko omenja listina 4 kmetije. Tri obdelane in ena pusta.« Domačini še vedno poznajo izročilo, ki pravi, da so Slavinje (Slavne) dobile ime po treh domačijah, verjetno bogatejših in zato slavnihi na tem območju. Silvo Torkar pa je zapisal: »1320 in villa Launiach, 1460 Slawinach, 1499 Slauinach, Slauin, 1720 unter Slauinie, 1780 Slavna, 1882 Slavine, 1843 Slavinje. Ime je izpeljano z obrazilom -nyj in stanovniškimi -jane iz slovanškega osebnega imena Slav, kar je okrajšana oblika dvočlenskih imen na slav- (prim.: priimek Slavšar).

Trije zaselki

Danes je v starem jedru devet hiš, prav toliko gospodinjstev in štiriindvajset prebivalcev. Zasnova naselja spominja na malce razpotegnjeno slemensko pozidavo. Toda naselje Slavinje ne leži samo na vzpetini, ampak tudi pod njo. Ob stari (cesarski) cesti je del naselja, ki je mlajšega porekla in ima bolj gručasto zasnovo. V tem delu Slavinj je šest hiš, tudi šest gospodinjstev in enajst prebivalcev. Tam je bila najbrž najprej zgrajena kovačija. Slavinjci še danes poznajo njeno ime – Pri Kovačevih. Znana je hiša Pri Strojčevih, ker so v njej strojili kože. Prebivalci starega jedra so pravili temu

delu naselja »Tam dolj pri Hildi«, »tam dolj pri Strojčevih« ...

Najnovejši del Slavinj pa je zgrajen na desni strani magistralne ceste v smeri Hruševje proti Razdrtemu. Na tem območju so zgrajene tri nove hiše, živi pa kar dvaindvajset prebivalcev. Ob cesti stoji obnovljeno večje poslopje, nekoč upravna zgradba obrata kmetijskega posestva Hruševje, ki je spadalo pod KZ Postojna. Danes so v njem urejena stanovanja. Ob poslopju stoji tudi stavba, v kateri sta bila skladišče ter trgovina gradbenega materiala in kmetijskih pripomočkov. To poslopje je bila prva zgrajena stavba ob magistralni cesti – imenovala se je **Pikcova domačija**. Ob njej so bili še gostilna, žaga, kovačija in furmanska postaja. Nekoliko dlje je zgrajeno novo gostinsko-obrtno poslopje.

Slavinje so se približale Hruševju

V starejših zapisih najdemo podatke, da je naselje Slavinje od Hruševja oddaljeno dober kilometer v smeri proti Razdrtemu in nekoliko odmaknjeno od glavne ceste. Sedaj ta podatek ni več pravilen. Z gradnjo hiš ob stari in magistralni cesti so se Slavinje povsem približale Hruševju. Kdor ne opazi opozorilne table z napisom Slavinje, je prepričan, da se Hruševje razteza vse do avtocestnega podvoza.

Vsi trije zaselki naselja Slavinje imajo skupaj osemnajst hišnih

števil in sedeminpetdeset prebivalcev. Zanimiv je podatek, da je v letu 1869 v vasi živelo sto šestnajst ljudi, in čez sto let le še enainosemdeset, kot tudi ta, da je edina, ki se je rodila v Slavinjah (v domači hiši Pri Mohorjevih) in še vedno živi v njej **Elizabeta Bole** - ta bo konec leta dopolnila štiriinosemdeset let.

Na hribu so bile močne kmetije

Prvi prebivalci Slavinj so bili predvsem kmetje, ki so imeli v hlevih precej živine. Pridelovali so veliko sena in ga vozili tudi v Trst. O kmečkem življenju na hribu še danes priča najstarejša **Rjavceva hiša**, ki še vedno kaže podobo velike in

ve in Mohorjeve hiše je starejša še majhna hiša, imenovana **Cerkveni hram**, ki pa se, čeprav ima lastnika, žal podira. Cerkveni hram (pravijo domačini) je bil verjetno najprej namenjen romarjem, kasneje (tako je povedala Elizabeta Bole) pa so v njem shranjevali kmetijske pridelke, predvsem žito in vino. Cerkev je namreč imela okrog Slavinj polja, ki so jih obdelovali Slavinjci, vino pa so pripeljali z Vipavskega. Cerkveni hram je spadal k hrenoviški fari. **Aleš Žakelj** se spominja, da so bile na podstrešju hrama še dobro ohranjene skrinje, pod hramom pa izkopane tudi shrambe in na vratih vklesana letnica 1721.

Se bo zvon vrnil v Slavinje?

Med najstarejša gradbena pričevanja moramo vsekakor vključiti **cerkev sv. Jederti** (ali sv. Jere in sv. Getrude). Kdaj je bila cerkev zgrajena, ni nobenih pričevanj. Omenjena je šele okoli leta 1665. V jedru je še srednjeveška, kar pomeni, da je bila na tem mestu zgrajena sakralna stavba že mnogo prej. To potrjujejo tudi poznogotski stavbarski elementi v prezbiteriju in zunanji podzidek s strmim zidcem, ki ga ladja nima. Prezbiterij prav gotovo izhaja iz gotske dobe. Tudi zvonova z vklesanimi letnicami pričata, da je cerkev starejša. Manjši zvon so odpeljali Italijani. Ljubitelji umetnosti so ga videli v muzeju v Udinah (Vidmu) in ga spoznali po napisu: »Joannis Nuganensis 1572«. Aleš Žakelj je s pomočjo Emila Zonte in Vojka Čeligoja odkril, da zvon ni več v Udinah, ampak pri gradu Miramare. Med škofijami Koper, Trst in Reka potekajo pogajanja o vrnitvi zvona. Na večjem zvonu, ki visi še danes, pa je zapisano v sloven-

Najstarejša Slavinjka je Elizabeta Bole.

močne kmetije, grajene v znanem pivškem slogu. Imela je hišno številko ena. Nasproti nje še stoji tudi starejša **Mohorjeva hiša**, ki je imela hišno številko dve. Prvotno so bile domačije krite s slamnato streho. Rjavceva hiša je dobila novo kritino leta 1921, Mohorjeva 1950, Jernejeva pa šele 1965. Poleg Rjavce-

Domačini zgledno skrbijo za cerkev sv. Jedrti in njeno okolico.

Pikceva domačija, v kateri sta bili gostilna in furmanska postojanka, je danes lepo obnovljena.

skem jeziku: «Elija Samorax me je vliil v letu gospodovem 1602.» Cerkev je bila precej predelana v renesančnem slogu; naredili so tudi zvonik na preslico in rustikalno zidano vhodno lopo. Baročni portal ima na ogrodju vklesane Kristusov in Marijin monogram ter letnico 1638. Na zidni ograji blizu vhoda, kjer je v kamen zaznamovan križ, je bil baje nekoč skrit zaklad. Cerkev sv. Jedrti je v našem okolju stavbarsko nenavadna in posebna. **Pikcev hrib**, na katerem stoji, je v letu 2005/06 zgledno očistil **Lucijan Batista** z družino. Pred dobrimi desetimi leti pa so domačini obnovili obzidje in neposredno okolico. V preteklem letu so opravili še »inekciranje« vseh zidov cerkve. Nedavno tega so bili pokradeni žlebovi, ki jih bodo Slavinjci kmalu nadomestili. Pravkar pa se **Bojan Debevec**, lastnik Pikcevega hriba, s cerkvenimi oblastmi dogovarja o odkupu dela ozemlja pred cerkvijo, kjer bi Slavinjci radi zgradili kapelico. Še eno sakralno znamenje je stalo pri odcepu lokalne ceste od magistralne proti Slavinjam, a ne stoji več. Ob njem je bil v drugi svetovni vojni pokopan nemški vojak.

Življenje sta zaznamovali tudi obe vojni

Aleš Žakelj, Bojan Debevec in Bogdan Kobal so povedali, da so v starem jedru še tri hiše, ki imajo velbane stropce. V vasi je delal čevljar, Pri Severjevih je bila trgovina in Pri Politovih mlekarna. Elizabeta Bole pa se spominja, da so Pri Rjavcevih včasih sejali veliko lana, ga tudi trli in predli, v Podkraj pa ga nosili tkat. Povedala je še, da je bilo včasih v Slavinjah veliko bolj živahno. Družine so bile velike: «Moja mama je rodila petnajst otrok. Otroštvo je bilo sicer težko, a smo se znali tudi igrati. Spomnim se, da smo se deklice žogale z doma narejeno žogo iz cunj in si jo podajale preko »štrika« za sušenje perila. Fantje pa so me-

tali škrlji k manjši škrlji in se tako igrali balinanje. Morali smo tudi pomagati pri kmečkih delih. Pri majhni brlivki smo »otrgovali« korenje. Mama so nam obljubili, če bomo pridni, poglačo. Spekla jo je iz koruzne in črne moke in krompirja na ognjišču. Bila je nebeško dobra.»

Slavinjci so nam povedali tudi to, da so morali v času tovarništva za en kubični meter peska v »trugi« na Slavinje opraviti forajtanje. Skoraj

V okolici Slavinj je šest večjih izvirov in še nekaj manjših, svet okoli hriba pa precej močvirnat.

vsaka hiša v Slavinjah ima tudi vodnjak. Nekateri imajo izvorno vodo, drugi so ga polnili s kapnico. Pri Rjavcevih in Jernejevih pa hranijo še veliko zanimivih starih kmečkih orodij, ki bi že sodili v muzejsko zbirko. Spomnili so se tudi na težko obdobje prve svetovne vojne. Povedali so, da je bila na Kračah za potrebe soške fronte ogromna deponija lesa. Z Jernejeve domačije so bili trije fantje vpoklicani v vojsko. Eden je bil poslan na soško fronto, drugi na tirolsko in tretji na galicijsko.

»Še huje je bilo v drugi svetovni vojni. Moji trije bratje so bili v vojni vihri - eden na ruski, drugi italijanski fronti in tretji v partizanih,« je povedala Elizabeta Bole. Aleš pa je pripomnil: «V drugi svetovni vojni je bilo nad vasjo odvrženih kar nekaj bomb; še danes so vidne bombne jame. V času bitke na Nanosu so iz Slavinj streljali na Nanos s težkimi topovi. Nemci so imeli tudi namen požgati našo vas iz maščevalnosti.» Elizabeta Bole pa je dodala, da se še dobro spomni prvih let po drugi svetovni vojni in predvsem lakote: «Joj, kako smo bili lačni. Moj brat se je s kolesom peljal h krstni botri v Cerknico in domov pripeljal pet kilogramov krompirja za enajst lačnih ust.»

Slavinje so v letu 1964/65 doživele nenavaden dogodek. Vsa vas je bila

v karanteni zaradi slinavke in parkljevke. Na Čelah so izkopali ogromno jamo in vanjo zakopali bolno živino.

Voda, ki nikoli ne presahne

Danes nudijo Slavinje povsem spremenjeno podobo. Skoraj vse hiše so obnovljene, na novo jih je zgrajenih enajst. V vasi sta še vedno dve domačiji (**Pri Jernejevih** in **Pri Marinškovih**), ki se ukvarjata z živinorejo

po starih navadah. **Pri Marinškovih** imajo ekološko vzrejo. V vasi je prisotnih tudi nekaj manjših dodatnih dejavnosti.

Najstarejša Rjavceva hiša je zgrajena v pivškem slogu.

V zadnjem desetletju je bilo opravljeno večje delo pri mostu magistralne ceste in obenem ureditev struge Potoka. Urejena sta bila tudi kanalizacija fekalnih odplak in odtekanje meteoritnih voda ter pripeljana optično omrežje. Slavinjci pa imajo kljub temu še nekaj težav, ki bi jih želeli čim prej odpraviti. Najprej bi morali sanirati cesto od magistralne do vasi in skozi vas. Nujno je potrebno urediti tudi staro pot, po kateri sedaj poteka infrastruktura, sicer bo v kratkem povsem uničena. Radi bi uredili tudi poljske

in gozdne poti - še nikoli niso bile urejene, manjše posege so naredili domačini. Želijo urediti in ohraniti vodne vire. V okolici Slavinj je namreč šest večjih izvirov in še nekaj manjših, svet okoli hriba pa precej močvirnat. Voda **izvira Resnik**, nedaleč od naselja, na travniku v Cerkvemem, je tako mrzla, da je ni mogoče piti. Ob močnejšem deževju je izvir precej nevaren, ker postane njegova okolica blatna, močvirnata. Izročilo pravi, da se je nekoč v njem pogreznil konj, ki ga niso mogli več rešiti. Pred ureditvijo vodovoda so Slavinjci hodili po vodo tudi k **studencu Pod gabrom**. Njegova voda - naj bo zima še tako mrzla - nikoli ne zamrzne, prav tako ne studenec, ki izvira na parceli z imenom Bč (Bač). V njem

so ženske prale »žehte« tudi pozimi. Živino pa so v njem napajali vse do zgraditve vodovoda. Njegova voda nikoli ne presahne.

Slavinjci bodo prav gotovo s pomočjo KS Hruševje, v katero spadajo, in s pomočjo pristojnih institucij opravili in uresničili svoje potrebe in želje tudi zato, ker se radi družijo, predvsem moški, naredijo marsikatero delo skupaj in se obenem tudi malo »pohecajo«.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Mladi modelarji iz društva Betal.

Društvo modelarjev Betal

Vsi vemo, da se postojnsko letališče nahaja pri Rakitniku, le malokdo pa, da obstaja pri Zagonu še eno, precej manjše. Primerno manjša so tudi letala, ki jih na njem občasno, največkrat v sobotnih brezvetrnih popoldnevih preizkušajo člani Društva modelarjev Betal.

Društvo si je nadelo ime med drugim tudi zaradi neposredne bližine znanega starokamenodobnega arheološkega najdišča na drugi strani lokalne ceste. Ustanovljeno je bilo decembra leta 2003, ko je v skupini dolgoletnih zagnanih modelarjev dozorel sklep, da se registrirajo na Upravni enoti v Postojni kot Društvo modelarjev Betal in svoje bogate izkušnje prenašajo na mlajše generacije. Prvi zameški društva pa segajo v daljno leto 1948, ko so se tedanji pionirji modelarji prvič pojavili v javnosti s svojimi modeli v povorki po ulicah Postojne. **Vseh članov je čez petdeset, polovica je simpatizerjev in podpornih članov, rednih »letečih« pa nekaj čez dvajset.** V prostorih OŠ Antona Globočnika v Postojni že nekaj let poteka modelarski krožek, namenjen učencem od tretjega do devetega razreda, udeležuje pa se ga do deset osnovnošolcev društvenega podmladka. Vodi, pridno nadzira in organizira ga starejši član, trenutni **predsednik društva Sašo Šantelj**. V preteklosti so izdelovali tudi modele ladij in avtomobilov, danes pa se ukvarjajo pretežno z izdelovanjem letalskih modelov in raket na motorni pogon. Izdelava manjšega modela traja od šest do devet šolskih ur, postopek izdelave pa se je zaradi bliskovitega napredovanja tehnike in hitre dobave potrebne opreme zelo skrajšal. Dandanes lahko kompletno razstavljeni model letala preprosto naročijo po spletu in z oddaljene Kitajske ti ga v nekaj dneh dostavijo, čar samega snovanja in ustvarjanja pa se seveda izgublja.

Člani izvajajo poskusne lete ne le na »Betalovem letališču«, ampak tudi nad Strmco, na Vremščici in na športnem letališču pri Divači. Pri poletih so ključnega pomena vremenske razmere; premočan veter

pogosto otežuje poskusne vzlete na društvenem letališču, zato je letališče pri Divači glede pogojev najbolj primerno. Letališče pri Rakitniku je zaradi bližine ceste neustrezno, saj znajo biti poleti predvsem večjih modelov, ki dosežejo velikost pol drugega metra, zelo nevarni. Ob pisti so že pred leti postavili kontejner, ga nadgradili s streho in na ta način pridobili osnovni društveni objekt; lani so ga nadgradili s polnilno postajo na fotocelico za napajanje baterij in električnega pastirja. Člani se vsako leto udeležijo večdnevnega poletnega modelarskega tabora v Krškem, kjer si posebno člani mladinskega odseka izmenjujejo izkušnje, ustvarjajo modele in sklepajo nova poznanstva.

V soboto, 18. junija, je društvo kljub slabim vremenskim napovedim izpeljalo prvi dan odprtih vrat na svojem letališču. Obiskovalci so si lahko od blizu ogledali raznolike razstavljene modele letal iz lesa in EPP-ja ter helikopterje in vse bolj popularne drone. Predstavljeni so bili različni stili letenja - akrobatsko, aerozaprega in termično jadranje. Učenci modelarskega krožka so prikazali potek gradnje letalskih modelov in izdelali raketo, ki so jo na zaključku tudi aktivirali.

Izdelava modelov je s finančnega vidika precej draga, zato je sponzorstvo Občine Postojna in Zavarovalnice še kako dobrodošlo. Vsi, ki bi radi поблиže spoznali delovanje društva, lahko obiščejo njegovo spletno stran ali pa se ob sobotah popoldne v lepem vremenu podajo na ogled Betalovega spodmola pri Zagonu in mimogrede zaidejo še na istoimensko mini letališče.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv društva.

Maturanti na zasluženih počitnicah

Za večino dijakov Srednje šole Šolskega centra in SGLŠ Postojna so se že začele najdaljše počitnice, saj imajo za sabo uspešno opravljeno matura. Rezultati splošne mature so razveselili 91 dijakov Srednje šole; samo štirje bodo izpit ponovili, kar pomeni kar skoraj 97-odstotno uspešnost opravljanja mature. Dijaki so se izkazali tudi pri povprečnem številu točk, ki je skoraj za celo točko višje od slovenskega povprečja (20,9). Trideset in več točk pa so zbrali trije zlati maturanti - Katarina Černač, Jan Otoničar in Teja Gale. Zlato je le za točko ali dve ušlo Viti Stražišar, Roku Kaluži, Kseniji Šabec in Roku Renku.

Uspešni so bili tudi dijaki, ki so ob poklicni maturi opravljali še izpite iz posameznih predmetov splošne mature. Od 14-ih dijakov je spodletelo samo trem.

Poklicno matura je letos prvič opravljalo 65 dijakov - 21 strojnih, 22 ekonomskih in 22 tehnikov računalništva. 62 dijakov je bilo uspešnih, kar pomeni 95,4-odstotno uspešnost. Naziv zlatega maturanta je pripadel štirim dijakom. Vseh 23 možnih točk je dosegla tehničarka računalništva **Špela Pugelj**, ki je pri angleščini zbrala celo vse možne

točke, odlični pa so bili s točko manjše ekonomski tehničar **Larisa Črničar** in **Lara Jager** ter tehnik računalništva **Boštjan Hren**.

Z rezultati poklicne mature so zadovoljni tudi na **Srednji gozdarski in lesarski šoli v Postojni**, saj je več kot 93 odstotkov dijakov matura uspešno opravilo, med njimi pa letos ni bilo nobenega zlatega maturanta. Toliko bolj so bili uspešni dijaki, ki so opravljali zaključni izpit, saj jih je kar devet opravilo izpit s pohvalo.

Mateja Jordan

Prijavite soseda!

Sredi junija se je začela letošnja akcija Občina Postojna v cvetju, ki se bo zaključila jeseni z razglasitvijo najlepših cvetočih in zelenih koticov v občini. Komisija, ki jo poleg občinskih sodelavcev oblikujejo tudi hortikulturni strokovnjaki, bo vse do sredine septembra iskala in ocenjevala najlepše urejene vrtove, balkone, kmečke vrtove in okolico poslovnih objektov. Akcija poteka letos petič pod občinskim okriljem, njena zgodovina pa sega v 70. leta prejšnjega stoletja, ko jo je zasnovalo takratno postojnsko Turistično društvo.

»Komisija na terenu išče najbolj privlačne zelene koticke, lastnikom pa predlaga, da se prijavijo k akciji«, opisuje akcijo **Anita Kranjc z Občine Postojna**. »Najbolj veseli pa smo, če se ljudje prijavijo kar sami ali jih prijavijo sosedi,« dodaja in ugotavlja, da so ljudje na splošno preskromni. Če se sami ne odločijo za sodelovanje, jih predlaga komisija. Ta upošteva pri ocenjevanju merila za posamezno kategorijo, na primer izvirnost in bogatost zasaditve ter celoten vtis pri balkonih, usklajenost ograje pri vrtovih, pri kmečkih vrtovih in okolici poslovnih objektov pa tudi vključenost v krajino in pozitiven odnos do ekologije.

»Že pred več desetletji je takratno **Turistično društvo** na pobudo **tajnika Lojzeta Bajca** razveseljevalo gospodinje z iskanjem najlepših balkonov, najlepše urejenih gostiln, trgovin, najbolj urejenega bivalnega okolja ...« se zametkov projekta spominja današnji **predsednik Turističnega društva Srečko Šajn** in opominja, da je skrb društva za

lepše okolje očitna v njegovem prvotnem imenu - »Društvo za olepšanje postojnskega trga in v povzdigo dohajanja tujcev«. Sicer pa je v Bajčevem času nastala tudi ideja za čistilno akcijo Očistimo naš kraj.

Današnje Turistično društvo je projekt oživilo leta 2002, ob nastopu **takratnega župana Jerneja Verbiča**. »Do leta 2010 smo z Občino in Krajevno skupnostjo pri akciji sodelovali, žal pa je isto občinsko vodstvo leta 2010 sodelovanje brez pojasnila prekinilo in akcijo prevzelo, tako kot izbor najlepše praznične okrasitve, ki smo ga prav tako začeli mi,« je nad občinsko potezo razočarana **Marica Gombač iz Turističnega društva**.

Čas za prijavo k sodelovanju v letošnji akciji je do 10. septembra; prijavnico najdete v vseh postojnskih cvetličarnah, v sprejemni pisarni in na spletni strani Občine Postojna.

Mateja Jordan

Alojz Vrbenik

Povsem nepredvidljivo, nepričakovano mi je bilo dano srečanje z Alojzom Verbenikom v Malnu pri Malem Ubeljskem. Globok vtis je name naredila najprej urejena okolica njegovega doma, obdanega z bujno vegetacijo, s tišino, ki jo lahko »slišiš«, z Nanosom, zavitim v meglico, žuborečim potočkom ... V prvem hipu sem pomislila: tu je kot v raji ...

In potem srečanje z Alojzom Verbenikom. Prijazen pozdrav in povabilo (čeprav sva se srečala prvič), da si lahko vse ogledam, ter naslednje izrečene besede so mi dale vedeti, da sem srečala in spoznala moškega, ki razmišlja, ustvarja, spoznava svet na povsem samosvoj način. Menim, da je dovolj zanimiva oseba tudi za bralce Prepiha.

Rojen je bil pred triinšestdesetimi leti v Trbovljah. Pred dvajsetimi leti se je preselil v Malo Ubeljsko v Maln. Svojo poklicno pot je začel kot trgovski poslovodja, jo nadaljeval kot trgovski potnik in leta 1981 postal direktor Temeljne združne organizacije (TZO) Novo mesto. Tedaj se je vpisal tudi na izredni študij prava, a ga je prekinil, ker mu mesto direktorja ni več ustrezalo - predvsem ne njegovemu karakterju in tudi zato, ker se ni hotel podrežati takratnim političnim direktivam, in je Novo mesto zapustil. Leta 1985 je stopil na samostojno podjetniško pot.

Trenutno sodeluje v ekipi, ki želi njegov (avtorski) projekt realizirati v EU TIME (enotnem mesečniku vseh držav EU). Obenem se že trideset let intenzivno ukvarja z vprašanjem o smislu in namenu našega bivanja. Ob teh vprašanjih se mu je porodilo nekaj projektov in spoznanj, predvsem turistični projekt celičnega trženja »Astro vas«, v katerem bi bila Slovenija koordinatorka te svetovne ponudbe, ter projekt Genom, ki omogoča večtsocletno hrambo posameznikovega DNK zapisa – Genoma. Dokazano je, da je naša molekula DNK antena - ne samo DNK, ampak tudi proteini. Oni sestavljajo atome kovin, ki so neka vrsta anten, usmerjene v vesolje. Sprejemamo upravljavske vesoljne informacije. »Če molekulo odstranimo iz spektrometra in z laserskim žarkom osvetlimo prazen prostor, se ta prazen prostor obnaša, kot

da je tam še vedno molekula DNK. To pomeni, da ima vsaka pojavnost v vesolju svoj hologram, zrcalno sliko same sebe.« (Peter Garjajev)

»Dokler kolektivna vesoljna zavest v 'kritični masi človeštva' ponovno ne dozori, je čista utopija pričakovati uravnoteženo družbo, ki bo zavestno skrbela za danosti planeta in te spoštovala - skrbela za vsako življenje in vsako varovala ter uravnotežila in zagotovila življenjske potrebe sleherniku med nami.«

Človeške pluripotentne matične celice so celice, ki se lahko razvijejo v katerokoli tkivo v človeškem telesu, a potek tega procesa je bil do nedavnega velika uganka. Igor Slukvin in njegova ekipa z Univerze Wisconsin – Madison sta med sedemindvajsetimi preizkušenimi osebami odkrila dva transkripcijska faktorja, ki služita spreminjanju pluripotentnih matičnih celic tako v rdeče kot v bele krvne celice. Kmalu bomo lahko že pri plodu ugotovili genske motnje, ki bodo vzrok kasnejših bolezni, in to akumulirano strukturo, po kateri dojenček raste, spremenili.

Projekt, ki je že avtoriziran, je potreben obširne razlage, in tudi razložen bi bil verjetno mnogim nerazumljiv. Ta projekt oziroma zakonitost se zapiše »Xmept* = Rmept* > EM T.O.A/O < Amept* = Xmept*« in je enotna vseobsežna večno in sedaj (kar pomeni ničelno točko, ker se realiziran čas preteklosti zliva z akumuliranim časom prihodnosti) ista vesoljna samozakonitost. Alojz je projekt prikazal slikovno s poenotenim telesom krogle in kocke.

Trenutno pa se spopada s svojim najpomembnejšim projektom oziroma z vprašanjem, kako priti do vesoljno neomejenega ekološko čistega skoraj zastonskega vira energije v obliki samodejnega utirjenega magnetnega polja. V ta projekt vlaga vsa svoja spoznanja in zelo veliko sredstev, tudi s pomočjo partnerjev. Projekt sloni na osnovni zgradbi sistema, ki ga tvorijo notranji stator, osrednji rotor, šest večjih in šest manjših magnetnih piramid, vezanih na skupno os, zunanji stator in aluminijsko ohišje. Za zagon ni potrebno narediti ničesar drugega, kot le dvigniti os na gornjo polovico, in tako pride do rotacije od desne proti levi.

V srednjem položaju rotor miruje, če ga spustimo na spodnjo polovico, pride do rotacije od leve proti desni. Nerešen je le še problem libracije v rotaciji, a Alojz upa, da ga bodo kmalu rešili.

Ob svojem delovanju je Alojz spoznal, da v Sloveniji ni pravega podpornega okolja za skupine inovatorjev, kaj šele za posameznike, ki vidijo možnost bolj uravnotežene paradigme, kot jo živimo danes. »V Sloveniji moramo biti običajni; če izstopamo iz povprečja, smo že ožigosani kot posebneži. Prav zaradi tega se ne želim izpostavljati. Tokrat sem svoje delovanje obelodanil le na vašo željo,« je pripomnil Alojz Vrbenik.

Ob njegovem razmišljanju o vsem, kar nas obdaja - od kozmosa do narave, od bivanja človeka do njegove smrti, je spoznal mnoge resnice in jih zapisal: »Absolutna resnica je na tem svetu z nami in v nas, vendar nam ostaja prikrita vse do dne, ko uspemo pogledati za zastor tega sveta. Nič ni nastalo samo in nič ne bo umrlo. Ko te še ni, ko si in ko te več ni, večno in sedaj si vesoljna samopodoba, tako kot vse ostalo. Človek je vesoljno neomejeno samozavedno misleče bitje. Človek je tako kot vse ostalo individualni samoizraz večnosedanje vesoljne samobitnosti. Mi smo vedno takšni, kot smo, ker drugačni sploh ne moremo biti! Podvrženi smo enotni vseobsežni vesoljni samozakonitosti in iz nje še ne moremo izstopiti, ker

enostavno ne znamo. Vesolje tekoče spreminja človeka, da bi človek lahko spreminjal svet.«

Njegovo razmišljanje je vseobsegajoče, njegova spoznanja o človeku in njegovem sobivanju so precej nenavadna: »Tisti redki, ki si upajo ali pa jim je dano stopiti izven vseh ograd tega sveta, naj pričakujejo, da jih bodo ujetniki, ki so ostali znotraj ograde, 'kamenjali', če nimajo v roki daru, ki bi ujetnike prepričal, da je zunaj ograde boljše življenje. Dokler kolektivna vesoljna zavest v 'kritični masi človeštva' ponovno ne dozori, je čista utopija pričakovati uravnoteženo družbo, ki bo zavestno skrbela za danosti planeta in te spoštovala - skrbela za vsako življenje in vsako varovala ter uravnotežila in zagotovila življenjske potrebe sleherniku med nami.«

Alojz je kljub svojemu svobodnemu razmišljanju močno vpjet v sedanje družbeno življenje. O njem misli: »Vede govorijo o tem času kot o času, ko upravljavci držav lažejo, se sprenevedajo, so koruptivni in kradejo bogastvo, ki je last nas državljanov, samo zase. Zlo ne priznava Dobrega, a Dobro priznava Zlo in mu sočasno pomaga premagati lastno Zlo.«

Njegov osebni moto pa je: »Samopotrditvev in samoizpolnitev sta šele predpogoj do absolutnega samospoznanja posameznika. Vsak med nami se lahko sam vpraša, čemu živi, kaj so njegove življenjske vrednote ter kaj sta njegov življenjski cilj in smisel njegovega bivanja. Pustite si pravico svobodnega miselnega potovanja v vse smeri!«

Besedilo: Gabriela Brovc; fotografija: Foto Atelje Postojna.

KAM DANES

vodnik dogajanja v občini Postojna

Kulturni dom Postojna

Zadnji poletni večer iz ciklusa filmov Stari Postojnčani

3.8.2016: 21:00 **5. del**

Ob prijetnih poletnih večerih Kulturni dom Postojna ponuja niz dogodkov na prostem ter obiskovalkam in obiskovalcem ponuja raznolik nabor kvalitetnih kulturnih vsebin. S tem pa že nakazuje tudi nove programske smernice za naslednjo sezono. V letošnje dogajanje Kulturnega utripa poletja v Postojni je vključena predstavitev vseh do sedaj posnetih filmov Stari Postojnčani, ki potekajo v organizaciji Kulturnega doma Postojna. Projekcije se odvijajo v centru mesta, pred hotelom Kras (v primeru slabega vremena pa vas na ogled vabimo v dvorano Kulturnega doma Postojna).

Poletni oder Kulturnega doma Postojna v atriju SAZU

25.7.2016: 21:00 **Moje življenje z Almo Karlin**

Zgodovinska, domoznanska, potopisna predstava o dveh velikih ženskah, dveh Celjankah Almi Karlin skozi oči Thee Schreiber Gammelina. Preko Theine pripovedi bomo izvedeli vse o njenem življenju, kot tudi o življenju Alme Maximiliane Karlin, o njenih evropskih predavanjih, o popotovanju po svetu, o njenem življenju pred, med in po II. Svetovni vojni, o sodelovanju z NOB, o Almini smrti in Theinem ustvarjanju, delu in življenju v Celju. Igra Barbara Vidovič.

1.8.2016: 21:00 **Za ckrnt (kabare)**

Projekt skupine profesionalnih igralcev, pesalcev in klovnov, katerim je razen njihove primarne umetniške dejavnosti skupna tudi strast do humorja in uprizarjanja človeške komedije skozi karakterje malega človeka iz ulice.

V predstavi ustvarjajo svet, ki ga vsi dobro poznamo. Nadobudni voditelj s svojo ljubko asistentko vodi občinstvo skozi žgečkljivi spektakel duhovitih karakterjev, ki se v meglični noči pogumno zvrstijo na golem gledališkem odru. Na tem tokrat ne bo manjkalo učiteljic, ki "vejo" kako z otroki, moških, ki "vedo" kako z ženskami in žensk, ki "vedo", kako same s seboj. Gospa Biserka bo predstavila najnovejšo metodo smehljanja, ponosna državljanka bo zapela v jeziku gluhomemih, šolarica bo prebrala nekaj pravljic na vznemirljiv način, zadržan fant bo zaplesal striptiz, ljubiteljski čarodej se bo poigral z jugo nostalgичnimi predmeti, prijazni starejši občanki bosta zapeli na harmoniki, razočarana nevesta in nepredvidljiva Beti pa bosta zopet iskali moža. Skromno upamo, da tokrat pride tudi gospa Smrt in pove kako krepko na svoj račun ...

9.9.2016: **Koncert Rudija Bučarja**

Kantavtor, ki si skozi ustvarjanje prizadeva ohraniti istrsko kulturno dediščino in jo hkrati približati mlajšim generacijam. Kot je zanj značilno, prireja istrske ljudske skladbe in piše avtorske v duhu istrske glasbe, ki je dialektalno bilingvistična. Rudi se nam bo predstavil skupaj z zasedbo Istrabend, ki je nastala leta 2011. V njej sta se ob Rudiju (z)našla dva izjemna glasbenika mlajše generacije, harmonikar in skladatelj Janez Dovč ter tubist Goran Krnac. Gotovo večer, ki ga ne gre zamuditi!

In še pomembna informacija! Vstopnice za vse predstave lahko kupite preko spleta na www.eventim.si ter na vseh Eventimovih prodajnih mestih.

Prodajna mesta Eventim v Postojni so: Kiosk Delo prodaja pri Lidlu, Kompas Postojna, Mercator Hipermarket Postojna, Pošta Postojna ter Petrol in OMV bencinski servisi, lahko pa jih dobite tudi eno uro pred vsako predstavo na blagajni Kulturnega doma Postojna!

Vabljeni na prireditve Kulturnega doma Postojna!

notranjski
muzej
postojna

MUZEJ KRAŠA
KRASAMUSEUM

6.8.2016

1. nedelja v mesecu brezplačen obisk razstave Muzej krasa za občane
11:00 vodstvo po razstavi Muzej krasa.

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

Informativni dan na Ljudski univerzi Postojna

KDAJ? V sredo, 7. septembra 2016, ob 16. uri
KAJ? Predstavitev izobraževalnih programov:

- osnovna šola za odrasle
- logistični tehnik
- nacionalne poklicne kvalifikacije – NPK (računovodja, socialni oskrbovalec na domu).

Vabljeni po novo znanje!

Vabljeni v Univerzo za tretje življenjsko obdobje

V oktobru bomo na Ljudski univerzi Postojna ponovno pričeli z zanimivimi aktivnostmi za upokojence v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje. Zato vas že v mesecu septembru prijazno vabimo k vpisu!

24.8.2016: 17:00

DELAVNICA BODIMO USTVARJALNI – BODIMO EKO

Zeleni abonma 2016; delavnica Bodimo ustvarjalni – bodimo eko; Knjižnica Bena Zupanciča (kotizacija 5€; obvezne predhodne prijave v tajništvo Ljudske univerze Postojna – število mest je omejeno).

Turistična zveza Brkini, Kras, Notranjska, Turistično društvo Postojna

XVIII. Mednarodni glasbeni festival mladih Postojna 2016

29.7.2016: 10:30 Orchestra symphonique des jeunes de Strasbourg (Postojnska jama)
31.7.2016: 17:30 Pevski zbor Euphoné iz Sicilije (Predjamski grad)
7.8.2016: 20:00 Pevski zbor iz Italije (ZRC SAZU)
28.8.2016: 17:30 Sakralni koncert (Cerkev Sv. Štefana)
11.9.2016: 15:30 JAZZ COMBO (Predjamski grad)

Vstopnine ni!

Nada Trtnik, specialistka zakonske in družinske terapije

Kaj boste naredili, da boste bolj zadovoljni s svojim življenjem, partnerskim odnosom, odnosi z bližnjimi? Si želite biti bolj srečni, povezani? Psihoterapija za posameznike, pare in družine v krizi v Postojni. Za finančno šibkejšo občano občin Postojna in Pivka so psihoterapije sofinancirane s strani občin Postojna in Pivka. Psihoterapije izvaja dr. Nada Trtnik, zakonska in družinska terapevtka. Informacije in prijave: info@odnos.org, 031 371 143.

Pridržujemo si pravico do spremembe programa zaradi okoliščin, na katere nimamo vpliva. Dodatne informacije vam nudimo na Občini Postojna. Priporočamo, da program prireditev spremljate na www.postojna.si.

Občina Postojna

Kulturni utrip postojna

2.8.2016: 20:30 **A tribute to The Beatles**

Koncert Jazz Punt Big Banda iz Tolmina na Titovem trgu v Postojni.

3.8.2016: 19:30 **Predstava za otroke
ČIRULE, ČARULE, PUF!**

Izvajata: Bimbo teater. Po predstavi sledi ustvarjalna delavnica: s pomočjo Lutkovnega gledališča »Tri« in Lutkovne skupine »Bobek« bomo izdelali ročne lutke iz blaga. Dobimo se na Titovem trgu v Postojni.

4.8.2016: 20:30 **Koncert klape Kumpanji s Korčule**

Dobimo se na Titovem trgu v Postojni.

Turistično društvo Pudgura - Kozolec toplar Belsko

6.8.2016: od 14:00 **Gozdar kmet nekoč in danes**

Tradicionalna prireditev z osrednjo temo: »Prevoz nevestine bale«

25.8.2016: 20:00 **5.četrtek večer pod kozolcem s
klapo Škvadra**

Kulturno društvo Slavina/Krajevna skupnost Slavina

15.8.2016 : 20:00 **Koncert pod lipo v Slavini**

Vokalna skupina Slavina in gosti. Koncert bo pri kulturnem domu v Slavini.

Veliko Ubeljsko/TŠKD TISA - Nanos

20.8.2016: 18:00 **38. Krompirjeva noč**
Nastopajo: Šank rock, San Di Ego, Tanja Žagar

SGLŠ Postojna

Julij/avgust **Kotiček pod krošnjami**

V parku pred dijaškim domom se lahko vsak dan odpočijete od napornega dneva. Uživate lahko v hladu krošenj in žvrgolenju ptic. Na ležalniku ali na klopici lahko na soncu ali v senci preberete knjigo iz naše poletne knjižnice in čitalnice, lahko pa si jo prinesete tudi s sabo. Lahko pridete z otroki ali sami. Otroci se bodo v parku igrali, vi pa boste uživali po svoje.

Mogoče jim bo kdaj kdo prebral pravljico, mogoče jim jo boste prebrali sami. Napeli bomo sleek line, uredili odbojkarsko igrišče in igrišče za badminton, lahko boste metali na koš. Organizirali bomo ustvarjalne delavnice – tudi za odrasle: izbrali boste lahko masažo, mogoče spoznate novega prijatelja ...

22.-26.8.2016 **Indijansko-piratski poletni tabor**

Doživljajski poletni tabor za otroke od tretjega do petnajstega leta starosti, da ne bodo preveč časa preživeli pred računalniki, TV-ji ... Otroci se bodo naučili veččin preživetja: sami si bodo izdelali lok in fračo, hodili bodo in tudi plavali, kurili ogenj in mogoče prespali v indijanskem šotoru...

Pričakujemo vas od ponedeljka do petka med 7. in 15. uro. Prihodi in odhodi po dogovoru (ni obvezno vsak dan; po želji izbirate dneve).
CENIK: 20 € na dan (vključeno kosilo), cel teden 95 €; drugi otrok 60 €; tretji otrok 40 €; zajtrk z doplačilom 3 €

Krajevna skupnost Bukovje

3.9.2016: 14:00 **Kolesarjenje Po poteh Erazma
Predjamskega za Erazmovo rokavico**

Maraton za gorska kolesa. Več informacij: Belsko-Ribnik

vabi na informativni dan za IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
za programe:

- PREDŠOLSKA VZGOJA (poklicni tečaj)
  - GIMNAZIJA
  - STROJNI TEHNIK
  - STROJNI TEHNIK (PTI)
  - EKONOMSKI TEHNIK
  - TEHNIK RAČUNALNIŠTVA
  - AVTOSERVISER
  - OBLIKOVALEC KOVIN - ORODJAR
- za šolsko leto 2016/2017.

Predstavitve programov bo v ponedeljek, 5. 9. 2016, in v torek,
13. 9. 2016, ob 16. uri na Šolskem centru Postojna,
Cesta v Staro vas 2, v učilnici 16.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA POSTOJNA

POSLOVNI SEKRETAR GOZDARSTVO IN LOVSTVO STROJNIŠTVO

Kam po končani srednji šoli? - Na višjo strokovno šolo v Postojno!

Šolski center Postojna Višja strokovna šola

vas vabi k vpisu in na informativni dan za programe višješolskega
strokovnega študija (VI. st. izobrazbe):

- POSLOVNI SEKRETAR
- STROJNIŠTVO
- GOZDARSTVO IN LOVSTVO

(izredni študij)

za študijsko leto 2016/17

Predstavitve programov bo v torek, 6. 9. 2016, ob 16.30,
na Višji strokovni šoli v Postojni, Ljubljanska 2.

Prejete dividende in koncesijska sredstva od družbe Postojnska jama za občino Postojna

Stanko Markovčič,
podžupan občine Postojna

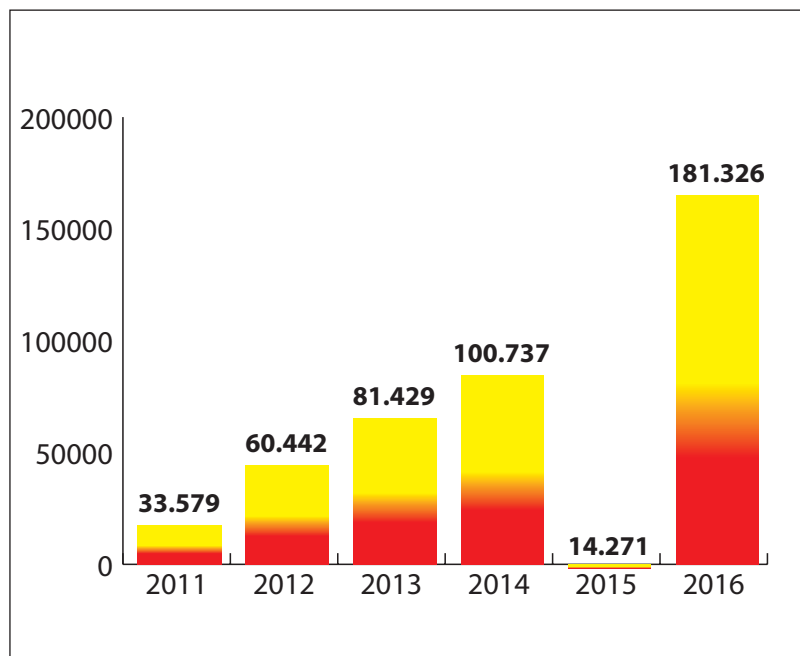
Od 4. julija družbe Postojna turizem, ki je bila nosilec delnic v Postojnski jami, ni več v registru podjetij. Vse obveznosti in premoženje te družbe je zdaj v neposredni lasti Občine Postojna, ki bo strategijo upravljanja kapitalskih naložb, med katerimi je najpomembnejša ravno naložba v Postojnsko jamo, obravnavala na eni jesenskih sej občinskega sveta. Z upravnim odborom družbe Postojnska jama in kasneje tudi na skupščini delničarjev družbe pa smo tudi uspeli skleniti dogovor o višini dividend za poslovno leto 2015. Med lastnika se bo tako razdelilo 20 odstotkov dobička, kar pomeni, da bo Občina Postojna prejela 181.132,60 evra.

Občina Postojna (v prejšnjih letih občinsko podjetje Postojna turizem) je od družbe Postojnska jama vsako leto prejela dividende iz naslova lastništva 25,1-odstotnega deleža delnic, prav tako pa z Občino Pivka prejela koncesijska sredstva zaradi rabe naravnih vrednot Postojnskega jamskega sistema in Predjamskega jamskega sistema. V nadaljevanju prikazujemo podatke o višini prejetih dividend in koncesijskih sredstev za Občino Postojna, za obdobja, ko je vstopila v lastništvo družbe Postojnska jama.

Izplačila dividend

LETO	% ČISTEGA DOBIČKA	ZNESEK (EUR)
2011	20,72	33.579
2012	19,88	60.442
2013	19,99	81.429
2014	20,10	100.737
2015	2,11	14.271
2016	20,00	181.326
SKUPAJ		471.782

Gibanje višine dividend, ki jih je prejela Občina Postojna

V skladu z možnostmi se vsako leto posebej določajo dividende s sklepom skupščine družbe, kar pomeni, da se o višini dogovorita in odločata delničarja (lastnika delnic družbe). Delničarski sporazum določa, da dividende ne znašajo več kot 25 odstotkov dobička tekočega leta. V tekočem letu 2015 za leto 2014 nismo dosegli nobenega dogovora zaradi »komunikacijskega šuma« med občinsko družbo Postojna turizem in upravnim odborom družbe Postojnska jama, zato je bila izplačana le zakonsko določena minimalna dividenda v višini 4 odstotkov osnovnega kapitala. V tekočem letu 2016 pa so se zadeve med obema delničarjema in upravo družbe Postojnska jama umirile in normalizirale, tako da je skupščina družbe na predlog upravnega odbora sprejela sklep o izplačilu dividend v višini 20 odstotkov od čistega dobička poslovnega leta 2015.

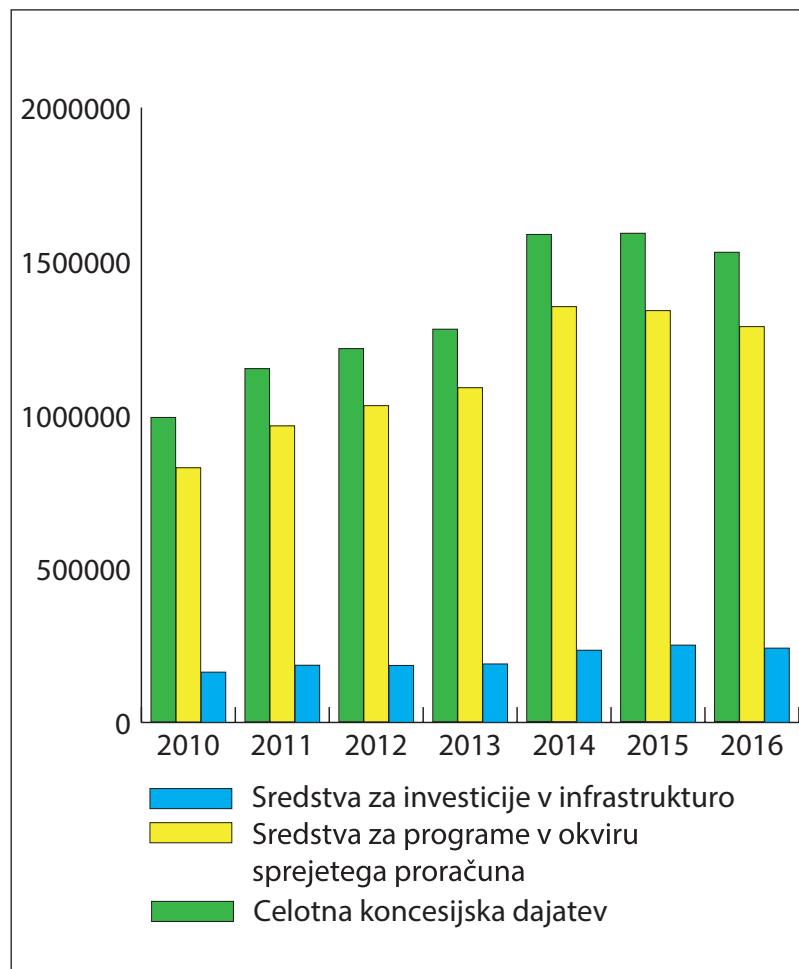
Do leta 2016 je dividende prejela družba Postojna turizem, ki je prejela sredstva porabila za servisiranje dolga. Od leta 2016 pa je prejemnica dividend, zaradi izbrisa (likvidacije) družbe Postojna turizem, Občina Postojna, ki bo prejela sredstva porabila za financiranje programov določenih v svojem proračunu.

Koncesijska sredstva

Uredba o koncesiji za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem določa pogoje za podelitev koncesije in finančne obveznosti koncesionarja, to je sedaj družba Postojnska jama. Uredba določa minimalno letno koncesijsko dajatev v višini 1,7 milijona evrov in ne več kot 3 milijone evrov. Višina je odvisna od ustvarjenega letnega prihodka od vstopnin (prvih 5 let 30, naslednjih 15 let 35 odstotkov). Plačilo koncesijske dajatve se zniža za znesek potrjenih investicijskih vlaganj v jamsko infrastrukturo (vlaganja v naravne vrednote).

(nadaljevanje na naslednji strani)

Izplačila koncesijske dajatve Občini Postojna

LETO	CELOTNA KONCESIJSKA DAJATEV	SR. ZA PROGRAME V OKVIRU SPREJETEGA PRORAČUNA	SR. ZA INVESTICIJE V INFRASTRUKTURO	PORABA SR. ZA INFRASTRUKTURO (iz stolpca 4)
1	2	3	4	5
2010	994.011	830.075	163.936	Rekonstrukcija Kalistrove ulice v Postojni
2011	1.153.007	966.539	186.468	Kanalizacijsko omrežje Veliki Otok
2012	1.218.249	1.032.446	185.803	Komunalno opremljanje Globočnikove ulice
2013	1.281.599	1.090.921	190.677	Komunalno opremljanje Kraigherjeve ulice
2014	1.590.412	1.355.070	235.343	Komunalno opremljanje območja Pod Kolodvorom
2015	1.594.161	1.342.129	252.032	Komunalna oprema Rakitnik-ČN Postojna
2016	1.532.243	1.290.000	242.243	Komunalna oprema Rakitnik-Postojna - II. faza, Kanalizacija Veliki Otok - III. faza, Komunalna oprema Prestranek-Rakitnik II.faza
SKUPAJ	9.121.439	7.664.937	1.456.502	

Opomba: Podatki za leto 2016 niso dokončni.

Koncesijska dajatev se razdeli po ključu: 40 odstotkov država in 60 odstotkov Občina Postojna.

Vlaganja v naravne vrednote lahko znašajo pri minimalni koncesijski dajatvi največ eno petino te dajatve (340.000 evrov). Če je koncesijska dajatev višja, o višjem znesku vlaganj odloči Vlada RS s potrditvijo poslovnega načrta.

Občina Postojna in Občina Pivka sta upravičeni tudi do 97,5 odstotka dela koncesijske dajatve, ki pripada državi, če sredstva vlagata v gradnjo infrastrukture lokalnega pomena za izvajanje gospodarske javne službe varstva okolja ... Delež teh sredstev se med občinama razdeli: Občina Postojna 28,89 odstotka in Občina Pivka 71,11 odstotka.

Občina Postojna prosto razpolaga s prejetimi 60 odstotki koncesijskih sredstev v svojem proračunu (stolpec 3 preglednice 2), preostala sredstva pa mora nameniti v gradnjo infrastrukture (stolpec 4 preglednice 2). Planirana in porabljena sredstva spremlja in potrjuje Odbor za spremljanje koncesije pri Ministrstvu za okolje in prostor, soglasje pa poda Vlada RS. Do sedaj je Vlada RS vedno odstopila svoj delež sredstev občinama in tako obdržala le 2,5 odstotka koncesijskih sredstev.

Pri opisani porabi sredstev za infrastrukturo (stolpec 5 preglednice 2) je bila vrednost izvršenih del večja in je razliko sredstev Občina Postojna zagotovila iz svojih sredstev.

274 več zaposlitev in višji dobiček gospodarstva

Po poročanju Agencije RS za javnopravne evidence in storitve se gospodarsko stanje v občini Postojna krepko izboljšuje. Gospodarske družbe in samostojni podjetniki so namreč leto zaključili z neto čistim dobičkom v višini skoraj 13,5 milijona evrov in so rezultate v primerjavi s preteklim letom izboljšale za kar za 115,8 odstotka. Podjetniki so ustvarili neto podjetnikov dohodek v višini nekaj manj kot 3 milijone evrov in v primerjavi s preteklim letom rezultat izboljšali za 11,1 odstotka. Glede na rezultat poslovanja so najbolje poslovale družbe s področja trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, podjetniki pa iz področja predelovalne dejavnosti. Družbe v občini Postojna so v letu 2015 ustvarile skoraj 455 milijonov evrov vseh prihodkov, podjetniki pa skoraj 36 milijonov evrov. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu pri družbah predstavljajo 39,5 odstotka vseh prihodkov družb, pri podjetnikih pa 7,4 odstotka. Pri tem je najbolj razveseljivo dejstvo, da se je število zaposlenih tako pri družbah kot pri podjetnikih občine Postojna v letu 2015 povečalo, saj so glede na leto 2014 zaposlovali 274 delavcev več.

Postavke poslovnega izida za občino Postojna (zneski v tisoč EUR)	gospodarske družbe		samostojni podjetniki	
	2015	indeks* 2015/2014	2015	indeks* 2015/2014
Število subjektov	381	-	539	-
Število zaposlenih (na podlagi delovnih ur)	2.744	109,4	360	111,9
Prihodki skupaj	454.940	108,4	35.805	106,1
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	179.545	97,2	2.638	121,2
Odhodki skupaj	438.571	106,6	32.834	105,7
Neto dodana vrednost	92.395	115,9	10.512	110,7
Neto dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)**	33.672	105,9	11.697	106
Neto čisti dobiček oziroma neto podjetnikov dohodek	13.485	215,8	2.971	111,1
Delež kapitala oziroma podjetnikovega kapitala v virih sredstev	42,5	-	55,5	-

Vir: AJPES

*podatki za leto 2014 iz letnih poročil, predloženih za leto 2015

** za samostojne podjetnike je podatek izračunan na nosilca dejavnosti (samostojnega podjetnika) in njegove zaposlene

Razpisi za spodbujanje gospodarstva v občini Postojna

Na spletni strani Občine Postojna so bili 20. julija 2016 objavljeni:

• **Javni razpis za spodbujanje investicij v izgradnjo proizvodnih, obrtnih objektov za izvajanje turistične ter razvojno-raziskovalne dejavnosti v poslovno obrtni coni Veliki Otok in na območju mesta Postojna v letu 2016.**

• **Javni razpis za sofinanciranje ukrepov spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja v občini Postojna v letu 2016.**

• **Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in investicij v razširjanje dejavnosti in razvoj v letu 2016.**

Rok za prijavo na razpise je 15. september 2016.

Prijavo na razpis je potrebno oddati na obrazcih razpisne dokumentacije, ki si jo zainteresirani prijavitelji natisnejo s spletne strani ali dvignejo v sprejemno-informacijski pisarni Občine Postojna.

Dodatne informacije so na voljo v času uradnih ur na tel.št. 05 72 80 700 ali po e-pošti: tatjana.rolih@postojna.si.

Erika Dekleva,
poslanka državnega zbora

Slovenija gre naprej!

Prvega avgusta pred dvema letoma sem kot poslanka, prvič prestopila parlamentarni prag. Nisem bila edina, ta dan je v državni zbor vstopilo največ političnih novincev v vsej zgodovini parlamentarnih sklicev samostojne Slovenije. Sledila je naglica dogodkov, ki sem jih do takrat spremljala le od daleč; ustanovna seja državnega zbora, imenovanje mandatarja, koalicijska pogajanja za sestavo vlade, priprava programa dela in nato imenovanje vlade. Po mesecu in pol sestavljanja nove parlamentarne večine se je delo, zaradi katerega smo bili izvoljeni, dejansko lahko pričelo, polovica mandata pa je dobra priložnost za pogled na naš »vmesni čas«.

V ta namen se moramo najprej vrniti nazaj za dve leti, v začetni čas sedanje parlamentarne večine in vlade. To je bil čas gospodarske krize, ki ga je dodatno obremenjeval kaos v vodenju države. Ta je bil posledica razkola v takrat največji vladni stranki, posledičnega razpada vladajoče koalicije ter ekspresnega odhoda na predčasne volitve. Slovenija je spet izgubljala dragoceni čas – kar šest mesecev, predsednica vlade pa se je, namesto s Slovenijo, ukvarjala z iskanjem službe v Bruslju.

In kako gre Sloveniji po dveh letih? Začnimo z danes in z najpomembnejšim, namesto besed pa naj govorijo številke: samo v prvih šestih mesecih letošnjega leta se je na-novo zaposlilo rekordnih 44.209 oseb, od tega 10.217 mladih, kar me še posebno veseli. V programe zaposlovanja smo samo letos namenili kar 100 milijonov evrov in naložba se nam je več kot obrestovala, saj je brezposelnost, prvič po letu 2010 padla pod magično mejo 100.000. Davčne blagajne so se izkazale za učinkovito sredstvo zoper sivo ekonomijo, z njimi smo močno zarezali v nelegalno konkurenco, izkoriščanje delavcev, povečali smo zaposlenost, hkrati pa za programe v šolstvu, zdravstvu, socialni ... zagotovili dodatnih 75 milijonov letno. Slovensko gospodarstvo, na katerem temelji naša prihodnost, beleži 5,3-odstotno rast izvoza, za enak odstotek pa je zrasla tudi industrijska proizvodnja. Letos smo priča tudi rekordnemu turističnemu letu – prvič po osamosvojitvi bomo presegli 10 milijonov nočitev. Vsi ti in številni drugi podatki so združeni v 3,3-odstotno gospodarsko rast ter letošnjo rast konkurenčnosti naše države za 6 mest na svetovni lestvici. Na eni strani smo torej začeli ustvarjati več, po drugi strani pa smo začeli trošiti manj. V enem letu smo samo s programom »debirokratizacije« prihranili 365 milijonov evrov, torej kar milijon evrov na dan. Z dodatnimi ukrepi pa se bodo prihranki javnega sektorja še povečevali. Tako rast gospodarstva kot varčevanje in številni drugi ukrepi države so povzročili, da smo znova postali ekonomsko suvereni, saj je prvič od začetka krize naš javnofinančni primanjkljaj padel pod 3 odstotke. Zloglasni trojki smo tako dokončno pokazali vrata.

Poleg javnofinančnih in gospodarskih kazalcev me z optimizmom navdajajo tudi druga, nič manj pomembna dejstva. Slovenija je temeljito spremenila svoj odnos do trajnostnega razvoja – emisije CO₂ smo od osamosvojitve zmanjšali kar za polovico. Zgovoren je tudi podatek, da smo oziroma bomo med leti 2014 in 2020 samo za subvencije za energetske obnove stavb namenili 65 milijonov evrov. Po celostni skrbi za okolje se uvrščamo v ugledno družbo petih najboljših, skupaj s Finsko, Islandijo, Švedsko in Dansko.

Tudi varnost je ponovno postala ena osrednjih vprašanj, saj je temeljni pogoj za kakršen koli razvoj. Slovenija sodi med 10 najbolj varnih držav v svetu. Vendar ne samo za nas, njene prebivalce, temveč je kot taka še bolj privlačna tako za tuje vlagatelje, kot tudi za turiste. In smo spet pri Postojni, Pivki in naši Notranjski ...

Nobenega dvoma ni, da gre Sloveniji danes neprimerno bolje kot pred dvema letoma. Aktualni razvojni kazalci kažejo, da smo na nekakšni simbolni prelomni točki; spet lahko postanemo zgled drugim, lahko pa se še naprej zgledujemo po drugih. Vem, da skupaj zmoremo Sloveniji povrniti ugled in samozavest, ki smo jo imeli kot vodilna država ob veliki širitvi EU in kasneje ob vstopu v evrsko ter schengensko območje. Takšne Slovenije se rada spominjam, takšno jo želim spet živeti in veseli me, da se vsi skupaj vračamo tja, kamor sodimo – v prvo jakostno skupino, med najboljše. Zaradi tega smo se tudi osamosvojili! Izzivov pred nami ne manjka, vendar je tudi razlogov za optimizem dovolj. Ne zapravimo jih.

Želim vam poletje, kot si ga sami najbolj želite.

Naravoslovno doživljanje Planinskega polja z biologom Slavkom Polakom

Ali ste vedeli, da je več vrst metuljev na enem kraškem polju, kot je metuljev v celotni Veliki Britaniji? S tem stavkom je Notranjski muzej postojna vabil na strokovni sprehod kustosa biologa Slavka Polaka.

Sprehod je potekal na tipičnem kraškem polju – Planinskem polju, pri katerem se zdaj trudimo, da bi ga lahko vpisali na seznam UNESCO. Udeleženci so se veliko naučili o rastlinskih in živalskih vrstah tega kraškega pojavnosti ter spoznali, da imamo v občini prijetno izletniško točko za počitniških pobeg.

Čestitke monsignorju

Monsignor Vladimir Pirih je obhajal svojo železno mašo

Monsignor Vladimir Pirih, upokojeni dolgoletni postojnski župnik in dekan, častni meščan Postojne, glasbenik in skladatelj, je v soboto, 18. junija, praznoval 70 let duhovništva in tako postal tretji še živeči železomašnik Sloveniji. Monsignor Pirih je edini, ki je pri svojih 94 letih še vedno vpet življenje župnije, kateri deluje že 51 let. Ob tej priložnosti se mu je za delo in podporo skupnosti skozi vsa ta leta zahvalil tudi postojnski župan.

Obnovitvena dela na vodovodnem sistemu tudi v poletnih mesecih potekajo brez prekinitev

Poletne mesece bodo izvajalci kar se da izkoristili za izvedbo gradbenih del v okviru projekta Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljani-ce. V dvoletnem projektu se trenutno izvajajo dela na več lokacijah.

PC Mačkovec

Izvedena je pilotna vrtina pod obstoječo vodno celico v dolžini 100 metrov.

RO Zalog-VH Pivka

V izvajanju so zemeljska, gradbena ter montažna dela od Zaloga proti Grobiščam. Na regulacijskem objektu Zalog se izvajajo gradbena dela. Objekt je izveden do ostrešja.

VH Sovič in Malni

Montirana so PVC okna na vodohramu. Izvajalec je pričel s prvimi prevezavami. Na Malnih izvajalci nadaljujejo z gradnjo prizidka.

Cesta na Kremenco in Cesta v Staro vas

Izvajalec je pričel z gradbenimi deli tudi na tem odseku. Dela bodo predvidoma trajala do konca meseca oktobra. V območju Osnovne šole Antona Globočnika bodo dela zaključena pred pričetkom novega šolskega leta.

Do 10. oktobra velja delna zapora cestnih odsekov na lokaciji Prečna ulica, Cesta na Kremenco, Cesta v Staro vas, Jenkova ulica in Ulica 1. maja. V naveden obdobju velja tudi popolna ali delna zapora odsekov na teh ulicah na pločnikih za pešce in stezah za kolesarje.

Titova in Reška cesta

Cevovodi v pločniku ob Titovi cesti so skoraj končani. Popolna zapora pločnika je podaljšana do konca tega meseca zaradi obilnega deževja in nepredvidenih del, po napovedih pa naj bi bila v teh dneh, ko ste prejeli Postojnski preprih, dela v večjem delu odseka že zaključena, pločniki pa že asfaltirani.

MFM INTARZIJA **Dtopdom** skupina

25 let z vami pri gradnji in obnovi doma

Obiščite nas v gradbenem centru

MFM INTARZIJA
PRESTRANEK, Reška c. 40, T.: 05 7030 000
mfm@siol.net, www.topdom.si

LASTNIKI GOZDOV

Nudimo vam:

- Odkup lesa na panju ali kamionski cesti
- Klasično in strojno sečnjo
- Žičničarsko spravilo

Zagotavljamo konkurenčne cene ter plačilo po dogovoru.

info: **TAKSUS** d.o.o.
TAKSUS, gozdarski inženiring, d.o.o.
Reška cesta 21, 6258 Prestranek

030 329 527

www.taksus.si

60 let Gasilske zveze Postojna

Letos mineva 60 let od ustanovitve Gasilske zveze Postojna. Če to obdobje primerjamo z življenjem človeka lahko rečemo, da se 60-letnik počasi ozira na svojo prehojeno pot, hkrati pa še vedno z veseljem kuje načrte za prihodnost. Tudi Gasilska zveza Postojna se lahko ozre na prehojeno pot in je na njo še kako ponosna! Načrtov za prihodnost pa nam tako ali tako nikoli ne sme zmanjkati.

Gasilska zveza Postojna je bila sicer ustanovljena že leta 1955, vendar uradno registrirana leta 1956, zato to leto štejemo za njen začetek. V prvih letih delovanja je bila to prostovoljna organizacija. Z razvojem gasilske tehnike pa se je pojavila potreba po vsaj delni profesionalizaciji, zato so se pri gasilski zvezi zaposlili prvi poklicni gasilci, ki so skrbeli za izvajanje organizacijskih, servisnih in izobraževalnih nalog. Poklicni gasilci so dopolnili operativni sistem prostovoljnega gasilstva v Postojni. S tem se je skrajšal čas izvoza na intervencije, obenem pa se je izboljšal prenos znanja na prostovoljna gasilska društva. Poklicno jedro je pri Gasilski zvezi Postojna delovalo do leta 2011, danes pa zveza ponovno deluje izključno na prostovoljni bazi.

V zvezo je zdaj vključenih 13 prostovoljnih gasilskih društev iz občin Postojna in Pivka. Poleg tega je v zvezo vključeno še eno prostovoljno industrijsko gasilsko društvo, ki pa žal deli usodo svojega podjetja in že nekaj let ni več aktivno. Vseh članov prostovoljnih gasilskih društev, združenih v Gasilsko zvezo Postojna, je več kot 1.600. V gasilske vrste je vključenih preko 300 otrok v starosti od 7 do 16 let. Skupno je v Gasilski zvezi Postojna v stalni pripravljenosti 300 operativnih gasilcev ter še dodatnih 100 rezervnih operativnih gasilcev, ki v primeru potrebe nesebično delujejo na območju obeh občin in tudi širše. Vozni park vseh prostovoljnih gasilskih društev šteje 50 vozil, skoraj polovico pa smo dobili v zadnjih 10-ih letih. Ocenjujem, da je večina gasilskih domov primerna in lepo vzdrževana. Gasilska društva skladno z možnostmi redno dopolnjujejo osebno zaščitno opremo.

Kaj bi pomenila vsa vrhunška tehnika, oprema in moderni gasilski domovi, če za vsem tem ne bi stali ljudje s srcem? 1.600 ljudi s srcem, 1.600 gasilk in gasilcev, 1.600 junakov!

Človekov spomin je zapleten sistem. Nekateri dogodki se v naš spomin

Gasilci med prebivalci že vrsto let kotiramo visoko in smo zaupanja vredna organizacija. Naša dolžnost je, da hvaležnost in zaupanje prebivalcev negujemo še naprej. S svojim delom in zgledom pa gasilci vsakodnevno dokazujemo in opravičujemo zaupanje, ki nam ga namenja jav-

Da bi na primeren način počastili ta jubilej, naredili kratek povzetek delovanja v zadnjih 60-ih letih, se zahvalili vsem tistim, ki so sestavljali ta 60-letni mozaik in opogumili vse, ki bodo mozaik gradili še naprej, smo se 17. junija zbrali na slavnostni akademiji. Medse smo povabili predstavnike organizacij, s katerimi redno sodelujemo, predstavnike sosednjih gasilskih zvez ter zvez v regiji.

Slavnostni govornik je bil državni sekretar na MORS mag. Miloš Bizjak, ki je poudaril pomen gasilstva na postojnskem pa tudi v celotni Sloveniji. Izpostavil je vlogo gasilcev med osamosvojitveno vojno ter se nam zahvalil za vse naše dosedanje delo. »Vesel sem, da s svojim delom v oči mlajših generacijah prižigate iskricke občudovanja. Tako bo skozi delo in dokazovanje vedno dovolj podmladka za uspešno ustvarjanje prihodnosti,« pa je dejal župan občine Postojna Igor Marentič. Z veseljem je še dodal, da smo gasilci »ponos občine«. Župan občine Pivka Robert Smrdelj je v pozdravnem nagovoru v zborniku, ki smo ga ob tej priložnosti izdali, zapisal, da smo gasilci »ta prava občinska vojska, na katero se občani lahko vedno zanesejo«. Na slavnostni akademiji so spregovorili še podžupan občine Pivka Boris Rebec, predsednik regijskega sveta Obalno-kraške regije Miran Gregorič in poveljnik OŠ CZ Občine Postojna Cveto Kravanja.

Sama prireditve je mogoče nekoliko odstopala od običajnih tovrstnih prireditev. Minila je namreč v sproščenem vzdušju, ki sta ga pripravila klovnesa Eva Škofič Maurer in David Dolamič. V neobičajni obliki pa smo izdali tudi zbornik. Namesto tiskane izdaje smo zbornik izdali v e-obliki na priložnostni USB-kartici.

Marko Simšič, predsednik Gasilske zveze Postojna

zapišejo za vedno, spomin na druge z leti zbledi, precej dogodkov pa dokaj hitro pozabimo. Se še spomnite besed: žled, ledena ujma, poplave? Besede, ki so nam v predpreteklem letu nešteto krat prišle na uho. Se še spomnite vseh dogodkov, ko beseda nanese na žled in poplave? Vseh naravnih ujm, ki smo jih doživeli v letu 2014, gasilci verjetno ne bomo nikoli pozabili, dejstvo pa je da spomin nanje počasi blede. Gasilska zveza Postojna je v 60-ih letih doživela lepše in slabše čase, vzpone pa tudi padce. Naj spomin na padce in slabše čase zbledi. Ostanete pa naj spomini na vzpone, ki naj nam bodo vodilo za naprej.

nost. Pa naj bo to med žledom in poplavami ali pa na lep sončen in miren dan.

Spoštovane gasilke in gasilci, naj se vam ob tej priložnosti zahvalim za vaš trud in opravljeno delo. Zahvalil bi se rad vsem, ki nam zaupate in cenite naše poslanstvo. Hvala našim družinam, ker razumejo naš poseben način življenja in nas pri tem podpirajo. Hvala vsem, ki nam namenite stisk roke ali pa zgolj besedo »hvala«. To je namreč tisto, kar nas v napornih trenutkih polni z novo energijo. Še naprej se bomo trudili, da bomo v službi ljudstva, 24 ur na dan, 7 dni v tednu. Zato da boste lahko kadarkoli in kjerkoli računali na nas!

Glavni koncert je letos pripadal Kitajki Xuefei Yang

5. mednarodni festival kitare v Postojni

Med 10. in 17. julijem se je v Postojni odvijal 5. mednarodni festival kitare, ki je s pestrim programom različnih vsebin in nasploh na visoki kakovostni ravni naše mesto spet postavil na zemljevid pomembnih glasbenih dogodkov. To je namreč edini festival kitare in tovrstni kitarški koncertni cikel v Sloveniji in tudi širše, ki združuje tako mladež kot vrhunske svetovne mojstre tega zvonečega, v klasični glasbi gotovo zahtevnega instrumenta.

Že od samega začetka sta za festival zaslužna njegova idejna pobudnika, umetniški vodji in organizatorja - **profesorja kitare Nataša Črnugelj in**

Anton Črnugelj iz Postojne. Tudi tokrat je festival ponudil odlična predavanja, mojstrske tečaje in koncerte uveljavljenih domačih in tujih gostov. Poletne šole se je udeležilo 52 aktivnih udeležencev iz osmih držav (tudi iz Japonske) s priznanimi predavatelji oziroma profesorji iz enajstih držav.

Šest koncertnih večerov s priznanimi domačimi in tujimi kitaristi se je odvijalo na treh prizoriščih: v dvorani Glasbene šole Postojna, cerkvi sv. Štefana in atriju Inštituta za raziskovanje krasa SAZU Postojna. Nastopili so: Jure Cerkovnik, Laura Young, duo Moeko Sugiura (violina) in Nejc Kuhar (kitara) ter Anders Miolin (mojster na 13-strunski kitari), z avtorskim večerom pa tudi skladatelj prof. Uroš Rojko. Glavni koncert je letos pripadal Xuefei Yang, ki slovi kot ena najboljših svetovnih mojstric klasične kitare in je posebej za ta koncert priletela iz Kitajske. Gostja Yang je tudi prva v zgodovini kitare, ki se je vpisala v glasbeno šolo na Kitajskem in nato postala prva mednarodno priznana kitaristka na svetovnem prizorišču. Poleg klasičnih skladb za kitaro - od Bacha do Brazilije, smo slišali tudi tradicionalno kitajsko skladbo v njeni priredbi, ki je posebej požela naklonjen odziv publike. Festival se je zelo uspešno zaključil s koncertom udeležencev poletne šole.

Namen oziroma želja organizatorjev festivala je približati tako domači kot tudi širši publiki kakovosten koncertni repertoar in hkrati širiti popularnost klasične kitare. Vsi koncerti, razen osrednjega z gostjo X. Yang, so bili brezplačni. Festival ima ugled in je postal prepoznaven, temu pritrjujejo tudi številne ponudbe iz mednarodnega prostora za prihodnje leto. 5. mednarodni festival kitare se je odvijal pod okriljem in v soorganizaciji Društva Kitarza in Glasbene šole Postojna ter pod generalnim pokroviteljstvom Občine Postojna.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Kakovost, glavno vodilo Festivala mladih

Letošnji, že 19. mednarodni glasbeni festival mladih Postojna je v začetku poletja postregel še z dvema vrhunskima dogodkoma. V cerkvi sv. Štefana v Postojni se je 26. junija predstavil Komorni zbor Aegida, 1. julija pa je na ploščadi pred Postojnsko jamo nastopil latvijski mladinski Big band. Festival, ki bo do konca poletja ponudil še štiri odlične koncerte, tako nadaljuje poslanstvo, ki so si ga zastavili v Turističnem društvu Postojna, to je s »kakovostno izvedbo koncertov mladih glasbenikov iz različnih držav popestriti in obogatiti turistično in kulturno ponudbo Postojne v času glavne turistične sezone, istočasno pa občanom ponuditi bogat kulturni program.«

Na festival so povabljeni doma in v tujini nagrajeni orkestri in zbori, ki združujejo mlade, nadarjene glasbenike. Mednje sodi tudi komorni zbor Aegida - ta združuje pevke in pevce, ki so skupaj prepevali v Akademskem pevskem zboru Univerze na Primorskem. Zbor, ki ga vodi letošnji nagrajenec Prešernovega sklada Ambrož Čopi, je občinstvo v postojnski cerkvi navdušil tudi kar s štirimi prvimi izvedbami skladb.

Mladinski Big band iz Latvije pa združuje pevce, stare od 10 do 20 let, ki kljub mladosti nizajo številne uspehe, tudi na tekmovanjih v tujini. Lani so zasedli prvo mesto na mednarodnem tekmovanju Festival "Wind Rhythms 2015«, prisluzili pa so si tudi prvo nagrado s posebnim priznanjem na 63. mednarodnem evropskem festivalu mladih Cum Laude v Belgiji.

Letošnji festivalski program, ki se bo zaključil v septembru, obeta še štiri

V postojnski cerkvi je nastopil komorni zbor Aegida,

odlične koncerte: 29. julija bo na ploščadi pred Postojnsko jamo nastopil Mladinski simfonični orkester iz Strasbourga, dva dneva zatem bo v Predjamskem gradu koncert pevskega zbora Euphoné s Sicilije, 28. avgusta v postojnski cerkvi sakralni koncert sopranistke Mojce Bedenik in organista Gregorja Klančiča, festival pa bo 11. septembra v Predjamskem gradu sklenil Jazz Combo Glasbene šole Postojna.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: TD Postojna.

Evina druga na FeNS-u

Priznanje za drugo mesto je pripadlo duetu Evina.

Na 21. glasbenem festivalu novih skladb (FeNS), ki je potekal 24., 25. in 26. junija v Taverni v Kopru, je nastopilo 42 mladih pevk, pevcev in skupin. Predstavili so 33 novih pesmi v 5 starostnih kategorijah. V kategoriji »nova scena« se je predstavil tudi postojnski duet Evina in se s skladbo »V čolnu za dva« uvrstil na drugo mesto.

»Tega nisva pričakovali,« je prijetno presenečena povedala 23-letna **Nina Bužanin** iz Hruševja, polovica dvojca, v katerem za klavirsko spremljavo skrbi **Eva Švent Zadel**.

Dekleti sta se za skupno pot odločili ob koncu lanskega leta, po premiernem koncertu v Jazzyju, ki je navdušil domače občinstvo. »To je najin prvi skupni projekt, pa tudi moj prvi samostojni podvig,« še pravi Nina, ki sicer poje in igra klaviature v skupini Aliens.

Njen glasbeni kolega Alen Mitrović je tudi avtor poletne festivalske skladbe, ki jo je aranžiral Ninin oče Peter Bužanin, prav tako član Aliensov.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: osebni arhiv dueta Evina.

Folklorna skupina SPD Nikola Tesla se je predstavila tudi na letošnjem festivalu in navdušila.

Sredi mesta so doma tudi pravljice.

Kulturni utrip poletja Postojna 2016

Juljski večeri so v središču Postojne živahni. Prireditve, ki se vrstijo v okviru 8. poletnega festivala Kulturni utrip poletja Postojna 2016, privabljajo številne obiskovalce, saj je program raznolik, primeren za vse generacije. Mnogi glasbeni in plesni nastopi, gledališke in filmske predstave ter predstave in ustvarjalne delavnice za otroke so že izzvenele v poletne večere, a v naslednjih dneh sledi še nekaj odrskih poslastic.

V okviru festivala Kulturni utrip poletja Postojna 2016, ki poteka od 4. julija do 4. avgusta, se bo zvrstilo 40 prireditev. Festival, ki ga organizira Občina Postojna, se v sodelovanju z drugimi organizatorji uspešno nadgrajuje. Pet let v sodelovanju z Glasbeno šolo Postojna poteka mednarodni teden kitare z izjemno kakovostnim programom; v sodelovanju z društvom Harlekin se je odvil 6. festival amaterske kulture (FAK), ki je od petka, 15. julija, do nedelje, 17. julija, na prizoriščih atrija Inštituta za raziskovanje krasa, vrta Gostilne pri kaminu in Titovega trga gostil amaterske gledališke skupine iz Slovenije, Srbije, Bosne in Hercegovine ter Hrvaške.

V festivalski organizaciji sodelujejo tudi Kulturni dom Postojna, Društvo Kolut in Studio Proteus. Plod tega sodelovanja je predstavitev celotnega cikla filmov O starih Postojnčanih, Kulturni dom Postojna pa skrbi še za gledališke večere, ki ob ponedeljkih potekajo v atriju Inštituta za raziskovanje krasa. Lara Jankovič in harmonikar Marko Brdnik sta navdušila s kon-

Ansambel Akordi se je predstavil v spremenjeni zasedbi. Na basu in kitari sta Rajko Klemina in Gregor Oblak, gonilna sila Akordov pa ostajata pevec Simon Sorc in harmonikar Rok Kompara.

certno verzijo monodrame Kot jaz, posvečeno Edith Piaf, Andrej Rozman Roza pa s Šekijevu šunkico ali Hamletom po slovensko. Barbara Vidovič bo nastopila z monodramo Moje življenje z Almo Karlin, prvi avgustovski večer pa bo popestril sodobni klovnovski kabaret Za crknit.

Miran Žitko, višji svetovalec za družbene dejavnosti na Občini Postojna in gonilna sila festivala, poudarja, da so si organizatorji prizadevali pri-

Dokumentarno-igrani film o dolgo zamolčanem Orehovčanu Pavlu Knoblu

Do lanske jeseni je le malokdo vedel, da je bil Pavel Knobl, po rodu Orehovčan, prvi slovenski pesnik. Ob 250. obletnici njegovega rojstva pa sta se Krajevna skupnost Orehek in Športno-kulturno društvo Orehek s projektom Od Pavla Knobla skovano poklonila spominu rojaka in s ponatisom njegove pesniške zbirke, z izidom zbornika, s postavitvijo stalne razstave in z odmevno prireditvijo opozorila nanj ne le domačine, ampak celotno Slovenijo. V drugi polovici junija je postojnska produkcijska skupina Žerjavisti začela snemati še dokumentarno-igrani film o Pavlu Knoblu.

Dragana Čolić, ki je lani vodila projekt Od Pavla Knobla skovano, je tudi

idejna pobudnica, scenaristka in producentka dokumentarno-igranega filma o Knoblu. »Zdelo se mi je škoda, da bi ostali le pri lanskem projektu, saj si Knobl zasluži, da ga potegnemo iz pozabe in spregovorimo o njem. Njegova zgodba kliče še k dokumentarnemu filmskemu zapisu,« pojasnjuje Čolićeva, ki je prevzela tudi režijo filma. K sodelovanju je povabila sodelavca, »Žerjavista« **Klemen Premrla** in **Manuela Tomšiča**, pritegniti pa ji je uspelo še mnoge poznavalce Knoblovega življenja in ustvarjanja: **dr. Vojka Gorjanca**, **dr. Tanjo Žigon**, **dr. Mirana Hladnika**, **ddr. Igorja Grdino**, **Draga Misleja-Mefa**, **Boštjana Gorenca-Pižamo**, **Borisa Kobala** in **Andreja Smerduja**.

Pavel Knobl se je rodil leta 1765 v Orehku. Kot učitelj in organist je služboval v Postojni, Kranju, Ložu, Višnji Gori, Ribnici in Tomaju. Pisal je tudi pesmi in leta 1801 izdal prvo samostojno slovensko pesniško zbirko *Štiri pare kratkočasnih Novih pesmi - od Pavla Knobla skovane*

inu Kranjcem za spomin dane. V njegovih verzih so se zrcalile razmere njegovega časa, prepletale so se povsem vsakdanje teme – od prešuštništva do prdcev. Verjetno ga prav zato izobraženci niso priznali. Valentin Vodnik, ki velja za prvega slovenskega pesnika, je v svoj izvod Knoblove zbirke zapisal epigram: "Bukve iz Kranja, polne drekanja."

»Knobl je izjemno zanimiva osebnost - poleg svojih okroglih in kosmatih nam je zapustil tudi prvi daljši prevod moralistične povesti, gre za povest o sveti Genovefi. Zanimivo, pisal je tudi cerkvene pesmi in večino teh uglasbil. Sama ga doživljam kot izredno naprednega in pogumnega moža, ki je imel rad življenje, ne nazadnje se je kar dvakrat poročil,« pove Čolićeva. Do konca poletja bodo s sogovorniki snemali v vseh krajih, v katerih je Knobl učil. »Ko zaključimo s tem, pridejo na vrsto igrani prizori, ki bodo zahtevali tudi največ finančnih sredstev,« še doda Čolićeva. Zato bodo veseli pomoči vsakogar, ki želi podpreti

prizadevanja Žerjavistov pri obujanju in ohranjanju slovenske literarne dediščine. Pišete jim lahko na info@zerjavisti.si

Ester Fidel

Bil je lep koncert ob kresni noči

Mešani pevski zbor Postojna je ob zaključku sezone pripravil koncert na kresno noč, 23. junija. Odvijal se je na prostem, na travniku pri Gostilni pri kaminu, kar je pričaralo posebno lepo vzdušje. Simbolika kresne noči je odzvanjala v pesmi in besedi.

Najprej je zapel **Mešani pevski zbor Burja** (Društvo upokojencev Postojna) pod vodstvom **Mirjane Čepirlo**; slednja je tudi interpretirala Župančičevo Kresovale tri devojke.

MePZ Postojna je izvedel pester nabor slovenskih ljudskih pesmi in raznih priredb, ki so nas popeljale

Lara Jankovič in harmonikar Marko Brdnik sta navdušila s koncertno verzijo monodrame Kot jaz.

Festival amaterske kulture (FAK) se je odvil v sodelovanju z društvom Harlekin. V Postojni je nastopilo sedem amaterskih gledaliških skupin iz Slovenije, Srbije, Hrvaške in BiH.

praviti program kulturnih prireditev za vse generacije, hkrati pa v festivalski program vključiti tudi kakovostne domače izvajalce. Obiskovalci so že lahko zaploskali Folklorni skupini SPD Nikola Tesla iz Postojne z gosti, Folklorni skupini Rak z Rakeka in SKD Sloga Nova Gorica. To pa ni bil edini večer, prežet s plesom, saj so v okviru Vipavskega večera, ki ga Občina Postojna pripravlja v sodelovanju s Folklorno skupino iz Vipave,

nastopile folklorne skupine Gradina iz Ilirske Bistrice, Torbarji iz Postojne in Borjač iz Sežane, pridružili pa so se jim še pevci Moškega zbora Tabor – Lokev in Tamburjaši iz Vipave. Vipavski večer sta dopolnili še kulinarika in dobra kapljica.

Ljubitelji narodnozabavne glasbe so lahko prisluhnili ansambloma Akordi in Tik-tak, privrženci rock'n'rolla pa so ogreli dlani in pete na koncertu slovenske skupine Sam's fever, ki preigrava glasbo kralja rock'n'rolla Elvisa Presleya. Za ljubitelje popa, rocka in jazza vrhunski šele prihajajo, saj bo v Postojni nastopilo še nekaj odličnih izvajalcev, med njimi tudi Uroš Perić in Jazz Punt Big Band. Na zadnji festivalski večer, 4. avgusta, bo v Postojni zavel dalmatinski melos, za kar bo poskrbela klapa Kumpanji s Korčule.

Skupina Sam's Fever je s pesmimi kralja rock'n'rolla navdušila tudi v Postojni.

Nad festivalskim dogajanjem so navdušeni tudi otroci. Predstavam Gremo na vlak, Trije prašički, Princeska jokica, Kje je čarobna palica, Čirule, čarule, puf! sledijo še ustvarjalne delavnice, v katerih nastajajo slikarske umetnine, lutke ...

Lepo vabljeni, da si v zadnjem festivalskem tednu izberete katero od prireditev po svojem okusu. V avgustu pa na prizorišče stopi vsem nam dobro znani Zmaj. Ja, tudi letos 'ma mlade. Ne verjamete? Poglejte na 31. strani Postojnskega prepaha.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna.

po različnih slovenskih pokrajinah. Med koncertom smo lahko slišali tudi poezijo, uglašeno na skrivnost kresne noči. **Silva Bajc** je interpretirala pesmi Svetlane Makarovič, Milke Hartman in Andreje Blažič Klemenc. Ob zaključku prireditve je obiskovalce čakalo še presenečenje – ognjeni plesni nastop, ki so ga uprizorile **Anke piromanke iz Ilirske Bistrice**.

MePZ Postojna pod vodstvom **Mirka Ferlana** je v letošnjem letu uspešno zaključil že 33. sezono delovanja. V tem času je rasel tako številčno kot kakovostno, kar je dokazoval na različnih tekmovanjih, pa tudi na številnih koncertih in nastopih. Od leta 1999 se je udeležil sedmih državnih tekmovanj Naša pesem v Mariboru, od koder se je vračal s srebrnimi, leta 2007 celo z zlato plaketo. Od leta 2000 sodeluje tudi na mednarodnih tekmovanjih. Do letos jih je bilo že 19, in sicer na Češkem, v Italiji, Grčiji, Belgiji, Veliki Britaniji, Avstriji, na Nizozemskem, Poljskem in v Srbiji, na Hrvaškem,

Koncert, ki ga je MePZ Postojna na kresno noč izvedel na travniku pri Gostilni pri kaminu, je navdušil obiskovalce.

v Bosni in Hercegovini. Izdal je štiri zgoščenke, zadnjo ob 30-letnici delovanja. Z novo prihajajočo sezono pa se od zbora poslavlja njihov umetniški vodja Mirko Ferlan, ki ga je več kot uspešno vodil od leta 2009. Poteka razpis za novega zborovodjo, hkrati pa zbor vabi k vpisu tudi nove pevke in pevce.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladis Toressan.

A capella v Orehku

V prejšnji številki Prepiha je bil v članku, ki je bil namenjen koncertu **Lipa zelenela – 5. obletnici Ženske vokalne skupine Vanda Križaj iz Orehka**, med navajanjem nastopajočih nehote izpuščen del kulturnega programa.

Poleg zborovskega petja mešanega pevskega zbora Varda in ženske

vokalne skupine Vanda Križaj gojijo v Orehku tudi solistično petje "a capella", ki je svojevrstna posebnost ne samo za kraj, ampak tudi širše. Na prireditvi je bila namreč ta zvrst prvič predstavljena pod mentorstvom **Helene Žele**.

Kakšen mesec dni pred koncertom se je porodila ideja, da bi se solopevke "a capella" poklonile besedilopiski, pesnici in pisateljici Elzi Budau (katere del rodu izhaja iz Orehka) z interpretacijo njenih pesmi, kar bi bilo malo drugače, posebno, a hkrati pristno in iskreno. Za ta izziv sta se odločili **Eda Poropat** (s pesmijo Vrača se pomlad) in **Inelda Karbič** (s pesmijo Pega-sto deklet) - obe ljubiteljsko pojeta tudi v zboru.

To je bil njen prvi in tudi uspešen javni solopovski nastop sploh, Heleni Žele pa je bilo v veliko čast in veselje, da je imela priložnost sodelovati pri tako lepem projektu.

Polona Škodič

Človeška ribica

Človeška ribica, tudi močeril ali proteus (*Proteus anguinus*), ne živi le v Postojnski jami, tudi ne le v Sloveniji, pač pa je endemit podzemeljskih voda Dinarskega krasa – od porečja Soče pri Trstu, prek južne Slovenije in jugozahodne Hrvaške, severne Bosne do južne Hercegovine.

Ta največja jamska žival na svetu in edini jamski vretenčar v Evropi je z biološkega vidika izjemno zanimivo in dragoceno, a tudi zelo ranljivo bitje. V Sloveniji je skupaj z ostalim jamskim živalstvom zavarovana od leta 1922; danes jo varujejo nacionalna in EU zakonodaja ter mednarodne pogodbe. Prav človek, ki se trudi človeško ribico varovati, jo po drugi strani tudi najbolj ogroža, predvsem z intenzivnim, kraškemu okolju neprilagojenim kmetijstvom, industrijo in neurejeno urbanizacijo. S pretiranim onesnaževanjem namreč obremenjujemo podzemeljsko vodo, ki je pri nas skoraj edini vir pitne vode. Kraška področja pa sodijo med ekološko najbolj ranljive pokrajine; strupe, ki jih ljudje 'odložimo' na površju, padavine 'odplaknejo' v podzemlje, ko pa je to enkrat onesnaženo, ga praktično ne moremo več očistiti.

Prvič, čeprav nejasno, omenjata človeško ribico že Valvasor in F. A. Steinberg, žive mladiče (verjetno iz izvira Vir pri Stični) pa je prvi pridobil naravoslovec G. A. Scopoli. Med proučevanjem, prepariranjem, pripravo risb in njenega znanstvenega opisa ga je prehitel avstrijski zdravnik in naravoslovec J. N. Laurenti, jo prvi krajshe znanstveno opisal in poimenoval *Proteus anguinus*. V anatomskem smislu pa je proteusa prvi natančno preiskal in predstavil

izsledke svojih raziskav leta 1800 Londonski Krajevni družbi K. von Schreibers z Dunaja. Schreiber sa je z živimi primerki, namenjenimi raziskavam, zalagal veliki razsvetljenec Ž. Zois.

V skoraj četrt stoletja, kar jo je omenjeni naravoslovec opisal (1768), se je o človeški ribici nabralo zelo veliko najrazličnejših prispevkov (več kot 700 naslovov), med drugim dve monografiji - *Configliachi in Rusconi: Del Proteo anguino di Laurenti*, 1819 in *Proteus: skrivnostni vladar kraške teme* v izdaji založbe Vitrum, Ljubljana, 1993. Avtorji kar četrtine prispevkov so Slovenci, zanimanju znanstvenikov zanjo pa kar ni videti konca. **Človeška ribica je tudi eden najpomembnejših simbolov svetovne in slovenske naravne in kulturne dediščine.** Njeno podobo najdemo na poštnih znamkah in priložnostnem poštnem žigu, upodobljena je bila na kovancu za 10 stotinov (v uporabi med letoma 1991 in 2006), njen stiliziran lik je uporabljen na znakih mnogih institucij, društev, podjetij ..., **še posebej pa je nenavadna dvoživka zaznamovala prav Postojno. Umeščena je v postojnski grb, najdemo jo na vseh mestnih simbolih, simbolih mnogih institucij in še marsikje.**

Še zanimivost, ki so jo z bralci leta 1862 delile Bleiweisove *Novice*. V prispevku, objavljenem konec februarja, so zapisali, da je »neki mož v Majdale-nini podzemeljski jami vjel človeško ribico« in jo, kot po navadi, shranil v manjšo z vodo napolnjeno steklenico. Ko je vse skupaj prinesel domov, pa je v steklenici našel še drugo, majhno, poldrugi palec dolgo in kakor »povoljnata nit« debelo živalco, »červu podobno ... Z eno besedo, bil je mladič, ki se je prav vesel zraven matere svoje sukal«. Obe je želel prodati trškemu apotekarju Gottsbergerju. Novico so v časopisu komentirali takole: »Lahko si mislite, kako smo bili veseli, prviokrat nekaj viditi kar svet še ni vidil in kar nam je razodelo veliko skrivnost, da človeška riba žive mlade rodi.« Telegrafsko so jo nemudoma sporočili tudi naravoslovcu F. Schmidt v Ljubljani, žal pa je, še preden je Schmidt uspel priti v Postojno, mati svojega mladička požrla. Ko je kasneje na Dunaju prof. Hyrtel žival seciral, je ugotovil, da je moškega spola, kar ga je še posebej razveselilo, saj med do tedaj pregledanimi primerki še ni nalletel na samca. V njegovem želodcu pa je našel ostanke črva.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Franci Bar (zbirka Notranjskega muzeja Postojna).

Mladič je na varnem.

Štorklje na Dilcah praznujejo

Leta 2006 so se štorklje na Dilcah prikazale prvič. Na dimniku najstarejše, 600 let stare slikovite hiše so poskušale zgraditi gnezdo, vendar jim je to sprva spodletelo zaradi pločevine, ki je bila nameščena čez dimnik. Domačini so jim pomagali s postavitvijo lesenega okvirja in tako je pred desetimi leti štorkljin par končno zgradil svoje prvo gnezdo na prvotno izbrani lokaciji. Zveste ptice so monogamne, tako da pari živijo skupaj, vse dokler eden ne pogine.

Vse podatke o paru belih štorkelj pridno beleži domačinka **Joža Kobal**, saj ju lahko opazuje kar iz svojega hišnega okna čez cesto, pa tudi ostali vaščani so počaščeni, da domujejo v njihovi bližini, saj štorklja predstavlja znanilko sreče v kraju, kjer gnezdi. Gospa Joža je med drugim povedala, da štrk vedno prileti prvi med 15. in 19. marcem, samica pa mu sledi v razdobju enega do dveh tednov. Par ima letos le enega mladiča; lani so gnezdo obogatili kar štirje, rekord petih mladičev iz leta 2007 pa bo težko preseči. Ptice same uničijo višek izvaljenih jajc, za katera vedo, da jih ne morejo preživeti tako s hrano kot s prostorom v dober meter širokem gnezdu, ki ga vsako leto popravijo in nadgradijo. Jajca, ki so le malo večja od kokošjih, izmehično 32 dni valita oba starša, gnezdenje pa traja osem tednov. Štorklje, ki spolno zrelost dosežejo po tretjem letu, se od štrkov na zunaj ne razlikujejo, so le nekoliko manjše. Odrasle ptice tehtajo dobre tri kilograme, razpon med krili, s katerimi se jeseni odpravijo na dolgo pot v podсахarsko tropsko Afriko, pa večkrat preseže dva metra. Mladiči vzletijo pri starosti 70-ih dni, in opazovanje učenja letenja je vsako leto znova posebno doživetje. Štorklje gnezdiijo tudi v bližnjih Hraščah in na Razdrtem.

Bele štorklje nimajo glasilk; oglašajo se s trkanjem s kljuni in pri tem proizvajajo zvok, kot da bi skupaj udarjali debeli suhi palici. Preden okrog 20. avgusta odletijo, se postavijo v krog ter se z družinskim obrednim klopotanjem še zadnjič posvetujejo in poslovijo od gnezda, ki jih bo čakalo do naslednje pomladi. Če upoštevamo, da štorklje dosežejo starost tudi do dvajset let, ni nemogoče, da nam bodo dostavljale dojenčke do še enega jubileja.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa

Kje je prostor v Postojni?

V sklopu projekta KJE JE PROSTOR V POSTOJNI? Regijsko stičišče NVO PNR Boreo v sodelovanju z vsebinsko Mrežo za prostor, ter Občino Postojna poziva vse zainteresirane ustvarjalce, nevladne organizacije in ostale, ki bi si želeli izkoristiti možnost začasne enomesečne brezplačne uporabe ali souporabe prostorov na Tržaški ulici v času festivala ZMAJ MA MLADE od 16. 8. do predvidoma 17. 9. 2016, da nam do 10. julija 2016 sporočijo svoj interes preko obrazca, ki ga izpolnite in pošljete na naslov: kjeje prostor.postojna@gmail.com

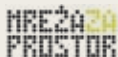
<http://www.boreo.si/materiali/priloge/slo/vprasadniku.pdf>

Več informacij:

Tel. 068 13 15 03, Karmen Tomažič

E-pošta: kjeje prostor.postojna@gmail.com

Fb: [kjeje prostor.postojna](https://www.facebook.com/kjeje prostor.postojna)

Poleg kolesarjenja po Jakobovi poti se je na trgu odvijal pester program za vse generacije.

Dobrodelno kolesarjenje

Titov trg je v soboto, 18. junija, zaživel v soncu, glasbi in množici obiskovalcev dogodka "Dobrodelno kolesarjenje po Jakobovi poti". Start in cilj 25 kilometrov dolge trase so spremljale igre in animacije, kolesarji pa so se lahko na pot podali kadarkoli med 10. in 20. uro ter hkrati prispevali v dobrodelni mošnjček za počitnice otrok iz socialno ogroženih družin.

Skozí postojnsko občino se vije manjši odsek znamenite romarske Jakobove poti, in sicer po jamborni poti - od Planine skozí Studeno in Bukovje do Predjame, pa skozí Šmihel pod Nanosom, Veliko Ubeljsko mimo Razdrtega

in naprej proti Podnanosu. Delček te starodavne poti so organizatorji uporabili za traso dobrodelnega kolesarjenja in jo razdelili v razčičici, daljšo - 25 kilometrov in krajšo - 18 kilometrov. Dobrodelni dogodek je trajal celo soboto in vsak od udeležencev je lahko kadarkoli v dnevu odpeljal enega od krogov ter doniral svoj prispevek v sklad, s pomočjo katerega bo Športna zveza Postojna omogočila počitnice na morju za dva avtobusa otrok iz socialno ogroženih družin. Glavni organizator Športno društvo **Cici Poskok** je skupaj s podporniki liste MI Znamo poleg samega kolesarjenja pripravil na Titovem trgu tudi pester program za mlado in staro. Tam so bili kolesarski poligon za najmlajše, napihljivi gradovi in animacija, glasba, možnosti hoje na hoduljah in poslikav obraza ..., za starejše pa turnir v fillholu in seveda možnost udeležbe na kolesarjenju po Jakobovi poti. Na povabilo direktorja Dirke okoli Slovenije (DOS), **podžupana Andreja Berginca**, se je odzvalo tudi nekaj znanih slovenskih kolesarjev, rednih udeležencev DOS-a. Ti so prav tako pristavili svoj delež in podprli plemenitost dogodka. Nekateri so prevozili tudi po več krogov trase Postojna - Hrašče - Dilce - Landol - Bukovje - Gorenje - Belsko - Veliki Otok - Postojna. Berginc je kot idejni vodja tematiko kolesarjenja po Jakobovi poti navezal tudi na etnološko ozadje Postojne in okolice, od koder prihaja naš pastirček, lokalni junak, ki prav tako sliši na ime Jakob. Jakob je bil maskota dobrodelnega dogodka in je na trgu poskrbel za animacijo, za vrhunec pa tudi sam odvozil kolesarsko traso, in to bosonog na poni kolesu. "Trg je bil nabit in vzdušje je bilo noro, pravo druženje in družinski dan," je zadovoljen organizator **Aleš Pučnik**. Okoli sto kolesarjev in več sto ljudi na trgu je zbralo skupaj prek 700 evrov za počitnice otrok. Po vzoru dobrodelnih kolesarjenj po Sloveniji si organizatorji želijo, da bi ta dogodek tudi na Postojnskem postal tradicionalen.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Predstavník sklada Ivo Lachi (desno, brat pokojnega Mateja) defibrilator izroča predsedniku PD Postojna Miranu Hebarju.

Defibrilator za Vojkovo kočó na Nanosu

Seznamu slovenskih planinskih postojank, ki so že opremljene z avtomatskimi defibrilatorji, se je 19. junija pridružila tudi Vojkova kočó na Nanosu. Zahvala za to pomembno pridobitev, ki v primeru srčnega zastoja z električnim sunkom spet požene srce, gre prizadevnim članom in prijateljem Sklada Matej Lachi-Lah iz italijanskega Križa.

Sredi junija so to koristno in potrebno napravo na priložnostnem srečanju vrh Nanosa tudi uradno predali predstavnikom Planinskega društva Postojna (PD). Defibrilator so namestili na primernem prostoru pred vhodom v kočó in bo uporaben tudi takrat, ko je kočó zaprta, ob predaji pa so pokazali, kako se ga uporablja. Zahvala gre tudi vsem posameznikom, podjetjem in institucijam, ki že od poletja 2008, ko je bil sklad ustanovljen, prispevajo v omenjeni sklad in tako omogočajo, da ta deluje v skladu s svojimi načeli. Člani so v statut sklada namreč zapisali, da je poglaviti cilj - poleg podpore kulturni, športni in ostali družbeni dejavnosti

- predvsem pomoč otrokom (zlasti na področju posvojitve na daljavo) in njihova zaščita. Pomagajo organizacijam na lokalni in mednarodni ravni. Sklad je bil ustanovljen v spomin na prezgodaj preminulega Križana Mateja Lachija, gornika, tudi pogostega obiskovalca Nanosa. Predstavniki društva so skupaj z oskrbnico kočó prijateljem iz Križa pripravili vrh Nanosa topel sprejem. Vsi skupaj so (seveda v želji, da bi defibrilator potrebovali čim manjkrat) poskrbeli za dodatno varnost planincev na naših planinskih poteh.

Besedilo: Atenka Čuk; fotografija: Neva Šemrov.

Reševalci na delu.

Ruševinski tabor

V petek, 17. junija, je Kinološka enota reševalcev iz Postojne v bližini Šmihela pod Nanosom že dopoldne postavila šotore za tridnevni ruševinski tabor. V taboru, ki ga je prvič organizirala domača enota, se je ob koncu tedna zbralo 25 vodnikov reševalcev iz Slovenije in Hrvaške ter 26 psov.

Kot je povedala **Brina Pungercič, predsednica enote in vodja tabora**, so lokacijo izbrali zaradi bližine delovišč. Vaje z vrhno tehniko, spuščanje udeležencev s stolpa z žemarjenjem, predavanja in praktični prikaz prve pomoči so izvajali na deponiji gradbenega materiala v kamnolomu Laže, v starih rovih v neposredni bližini Hruševja in v zapuščenih vojaških objektih v Strmici. Mentorji in inštruktorji so oblikovali tri skupine in rotirali na vseh treh deloviščih. Trenutno izvaja KER v sodelovanju z občinskim gasilskim poveljstvom pilotni projekt vključevanja reševalnih psov v gasilsko operativno. V vaji so sodelovali gasilci PGD Studenec in PGD Razdrto; posebno nepogrešljivi so bili pri osvetljevanju med nočno vajo in izkušnjo v temnih rovih. Med šestindvajsetimi psi reševalci, starimi med enim in osem let, so na taboru sodelovale pasme labradorcev, nemških ovčarjev, zlatih prinašalcev, argentinskih dog, staffordov, pa tudi mešanec. Pasja sposobnost za voh je 44-krat boljša od človeške. Način iskanja in treninga ruševinskih psov se razlikuje od dela z lavinskimi psi, njihova osnovna naloga pa ostaja ista - najti pogrešano osebo in pri njej z opozarjanjem ostati do prihoda vodnika.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Boštjan Gartnar

Zmagovalec 13. športnih iger PZDUJ je zaslužno postalo Društvo upokoencev Postojna.

DU POSTOJNA:

13. športne igre Pokrajinske zveze društev upokoencev Južne Primorske

Zadnji četrtek v juniju so se na postojnskih zunanjih športnih igriščih in v dvoranah (tudi v pivški balinarski dvorani) v organizaciji DU Postojna odvijale 13. športne igre Pokrajinske zveze društev upokoencev Južne Primorske. Nastopilo je skorajda 300 upokoencev in upokoencek iz 11 društev (od 13-ih te regije), ki so se med seboj merili v devetih bolj ali manj športnih panogah. Zmagovalec je Društvo upokoencev Postojna - zbralo je 74 točk.

Vsi nastopajoči so se zbrali na košarkarskem igrišču pred OŠ Antona Globočnika, kjer so prisotne pozdravili predsednik DU Postojna Franc Koščak, predsednik pokrajinske zveze DUJP Mirko Miklavčič, predsednik športne komisije pri omenjeni

zvezi Dušan Pucer, predsednik športne komisije pri ZDUS Miha Prosen, predsednik SZ Postojna Marjan Nagode in predsednik operativnega odbora iger Štefan Majcen. Športne igre je zatem v prijetnem vzdušju odprl župan občine Postojna Igor Marentič. Po končanih tekmovanjih je bila v popoldanskem času v večnamenskem prostoru OŠ Antona Globočnika še svečana podelitev priznanj, medalj in pokalov najboljšim. **Zmagovalec 13. športnih iger PZDUJ je zaslužno postal gostitelj - DU Postojna; zbral je 74 točk.** Postojnsko društvo je bilo najboljšo v kegljanju (tako moški kot ženske), v moškem balinanju – vse tri ekipe so se uvrstile na državno upokojsko prvenstvo, ter v namiznem tenisu in taroku. Iz rok podeljevalca nagrad Mirka Miklavčiča je domači predsednik DU Postojna Franc Koščak prejel pokal za skupno prvo mesto in veliki prehodni pokal - slednji bo krasil klubske prostore do prihodnjih iger, ki naj bi bile v sosednji Pivki.

Predsednik DU Postojna Franc Koščak je po razglasitvi rezultatov povedal: »Igre v naši domeni so povsem uspele, tako organizacijsko kot po rezultatih. Nanje smo se kar nekaj časa vneto pripravljali in bili ob koncu deležni kar nekaj pohval. Zahvalil bi se vsem, ki so pomagali pri izpeljavi iger, predvsem pokrovitelju Občini Postojna, SZ Postojna in OŠ Antona Globočnika za gostoljubje ter vsem, ki so prostovoljno in z veseljem sodelovali pri izpeljavi tega kar zahtevnega projekta.«

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: Foto Atelje Postojna.

KEGLJANJE:

Jeseni bo ženska ekipa oslABLJENA

V tem mesecu se je v slovenskem kegljaškem prostoru končal redni prestopni rok. Dotaknil se je tudi odhodov in prihodov v postojnskem prvotligašu KK Proteus, ki ga jeseni čaka nastop v ekipnem državnem prvenstvu.

Pri moški prvi ekipi vsi igralci ostajajo, iz KK Izola je pristopil le mladi reprezentant Dušan Pavlovič. Ženska prva ekipa bo v letošnjo sezono vstopila precej oslABLJENA, saj je k aktualnemu državnemu prvaku in v eno najboljših evropskih ekip KK Celje odšla najboljša postojnska igralka Anja Ulaga (športnica Postojne za minulo leto). Iz druge ženske ekipe pa sta se v Adrio Ankaran ponovno preselili izkušeni Ljuba Ceglar in Jožica Može.

Brane Fatur

Vse za šolo in pisarno!

**Kam letos po ŠOLSKE POTREBŠČINE?
V KOCKO-SCRIPTO,
kjer vam tudi strokovno in prijazno svetujejo!**

**V juliju in avgustu
nudimo
POPUST na šolske torbe!**

ČRNOBELO IN BARVNO TISKANJE
iz USB ključev, pomnilniških kartic, CD/DVD-jev...

Skupinska fotografija ob zaključku uspešno organiziranega jubilejnega kampa.

KOŠARKA:

Jubilejni 10. mednarodni košarkarski kamp

Na letošnjem že 10. mednarodnem košarkarskem kampu za ženske, ki ga organizirata košarkarska zveza Slovenije in mednarodna košarkarska zveza Fiba, se je v Postojni zbralo preko 150 košarkaric, sodnic, trenerjev, ambassadorjev in pomembnih gostov.

Med udeleženci iz kar 36 evropskih držav je bila letos tudi postojnska košarkarica Maja Milič in uspešno zastopala slovenske barve. Med 60 udeleženkami se je prebila v finale v metanju trojk in prostih metov.

Kamp so obiskali tudi številni zelo cenjeni gostje - predsednik košarkarske zveze Slovenije Matej Erjavec, generalni sekretar KZS Radoslav Nesterovič in izvršni direktor FIBE Kamil Novak ter podelili priznanja vsem tistim, ki pomagajo pri organizaciji in so zaslužni, da kamp poteka brezhibno.

Prisotnih je bilo kar osem FIBA inštruktorjev za trenerje in sodnice, na kamp pa so prišli tudi številni ambassadorji, ki so z mladimi košarkaricami in sodnicami delili svoje izkušnje. Ob vseh treningih in tekmah so sodelujoči na kampu odšli tudi na izlet v Portorož, kjer so prosti čas izkoristili za osvežitev v morju.

Zadnji večer kampa se je odvijala zaključna prireditev na trgu pred hotelom Kras. Na njej so vsi udeleženci prejeli priznanja za sodelovanje, podeljena pa so bila tudi priznanja tistim, ki so na kampu pokazali največ. Priznanja je podelil in mladim namenil nekaj spodbudnih besed župan Igor Marentič.

Besedilo: Boštjan Blaško; fotografija: Foto Atelje Postojna.

40 let moškega košarkarskega kampa

Slovenski košarkarski kamp ima že dolgo tradicijo, letos je potekal že štiridesetič. Vrsto let ga gosti Postojna in tudi konec letošnjega junija se je v SGLŠ zbralo preko 130 mladih košarkarjev. Pod budnim očesom trenerjev so opravili številne treninge, vsak dan pa so potekale tudi tekme. Na kampu so bili prisotni tudi sodniki; vodja sodniškega dela kampa je bil Postojnčan Milan Španič.

Ob okrogli obletnici je bila v postojnski dvorani Šolskega centra tudi tekma reprezentanc fantov do 18 let med Slovenijo in Grčijo. Prisotni so bili predsednik Košarkarske zveze Slovenije Matej Erjavec, selektor slovenske članske reprezentance Igor Kokoškov, številni znani iz slovenske košarke - Marko Milič, Jaka Lakovič, Matjaž Smodiš, Radoslav Nesterovič ... ter nekateri veterani postojnske košarke - Tomo Tiringar, Mitja Muha, Zlatko Šantelj, David Nikolič ... Tekmo si je ogledal tudi župan Igor Marentič.

Med publiko so bili tudi nekateri bivši odlični slovenski košarkarji.

Upamo, da bo kamp, na katerem se kalijo številni talenti, tudi 50. obletnico dočakal v Postojni.

Besedilo: Boštjan Blaško; fotografija: Aljaž Močnik - KZS.

RELI:

Grega Premrl in Anja Verbič zmagala v Toskani

36. rally Casentino, ki je štel za italijanski pokal in pokal Mitropa, se je začel 15. junija s superspecialom in z velikim številom gledalcev. Superspecial je bil le »ogrevanje«, saj je naslednji dan čakalo posadke, med katerimi sta bila tudi Grega Premrl in Anja Verbič, 130 km hitrostnih preizkušenj.

Premrl in Verbičeva sta se že na drugi hitrostni preizkušnji soočala s težavami pri zavorah, ki pa so jih mehaniki v servisni coni do pete hitrostne preizkušnje uspeli odpraviti. Rally sta zaključila na 2. mestu v generalni razvrstitvi Mitrope in ponovno zmagala med dirkalniki s pogonom na enkolesni par v pokalu Mitropa. V generalni razvrstitvi sta osvojila 32. mesto in 1. mesto v klasi R3T. V hudi konkurenci je nastopilo 110 posadk.

BALINANJE:

Prva jesenska tekma bo že v prenovljeni Zeleni dvorani

Ta mesec se je končal redni prestopni rok tudi med balinarji, ni pa v novem postojnskem Super ligašu prinesel prav nobene novosti. Ekipa bo po novem nosila ime BK Postojnska jama (torej po glavnem sponzorju) in je ostala popolnoma enaka tisti, ki je z veliko uspeha nastopala v 1. balinarski ligi - zahodna skupina.

Opravljen je bil že tudi žreb za tekmovanje v Super ligi oziroma v ekipnem državnem prvenstvu za sezono 2016/17. Postojnčani bodo imeli najmlajšo ekipo v naši najkvalitetnejši balinarski ligi in bodo v 1. krogu, ki se prične 22. oktobra, gostili ekipo Agrochema iz Šempetra pri Gorici, prvo njeno gostovanje pa bo pri Luki Koper. Prvo domačo tekmo bodo odigrali v prenovljeni Zeleni balinarski dvorani, ki naj bi zeleno luč za treninge dobila prve dni avgusta. Prvo tekmo, še prej pa svečano odprtje, naj bi dvorana pričakala že popolnoma opremljena, tudi z montažno tribuno. Pavle Švara, tehnični vodja Super ligaša BK Postojnska jama, je povedal: »Prenovljeno Zeleno balinarsko dvorano, sedaj eno najlepših na Primorskem, naj bi svečano in ob prisotnosti uglednih gostov predali namenu na mednarodnem balinarskem turnirju, ki bo predvidoma 3. in 4. septembra letos. Na turnirju selekcij U-23, to je mlajših članov, bo nastopilo osem ekip - Rijeka in Crikvenica iz Hrvaške, Ruma in Sombor iz Srbije, reprezentanca Monaka, Ljubljana in dve domači ekipi Postojnske jame. Mladi balinarji, mnogi med njimi tudi državni reprezentanti, se bodo pomerili v treh balinarskih disciplinah - v dvojici, štafeti in natančnem zbijanju.

Brane Fatur

NAMIZNI TENIS:

Zaključek uspešne tekmovalne sezone

Skupina postojnskih igralcev in igralk namiznega tenisa je letošnjo tekmovalno sezono zaključila dokaj uspešno. Več ali manj redno je nastopala na turnirjih za tako imenovano računalniško lestvico, na veteranskih in drugih tekmovanjih. Najbolj uspešna tekmovalka je bila v tej sezoni Jasna Šebjanič Pupis, ki je na 7. računalniškem turnirju v Ravnah na Koroškem osvojila 2. mesto tako posamično kot v paru z Dragico Lapanja. V skupnem seštevku je v kategoriji nad 50 let z omenjeno soigralko delila prvo mesto med posameznicami in drugo v parih.

Za Jasno je bila to najboljša sezona v zadnjem desetletju; doslej ima dve prvi in tri druga mesta. Skupina je nastopila še na turnirju na Volklem, kjer se je najbolj izkazal Iztok Nadoh, ter na veteranskem prvenstvu v Murski Soboti, od koder so se vsi vrnili s pokali oziroma medaljami. Jasna Šebjanič Pupis je bila druga med posameznicami, Stane Glažar, Darjo Bergoč in Ivan Kenič so bili tretji med dvojicami v svojih starostnih skupinah, Iztok Nadoh pa najboljši v tolažilni skupini.

Brane Fatur

Tudi v Postojni so učenci in učitelji glasbene šole 24. junija ob 15. uri zaigrali in zapeli slovensko himno.

Počastitev dneva državnosti na Titovem trgu

V počastitev dneva državnosti in ob 25. obletnici samostojnosti Republike Slovenije je pod pokroviteljstvom urada predsednika republike Boruta Pahorja in ob sodelovanju Zveze slovenskih glasbenih šol, ki letos slovesno obeležujejo 200. obletnico javnega glasbenega šolstva, nastal izjemen in edinstven glasbeni projekt. Učenci iz več kot petdesetih glasbenih šol so se dan pred dnevom državnosti združili v glasbi in točno ob 15. uri zapeli in zaigrali himno Republike Slovenije. Projektu se je pridružila tudi Glasbena šola Postojna.

Za prijetno glasbeno vzdušje so na trgu pred hotelom Kras skrbeli člani jazz skupine Combo. Ob 15. uri so se jim pridružili učenci in učitelji Glasbene šole Postojna in ob spremljavi godalnega orkestra zaigrali in zapeli himno. Sledil je kratek glasbeni program s tremi Tartinijevimi skladbami za godalni orkester, s katerimi se je slovesni dogodek zaključil.

Besedilo: Mojca Š. Pavčič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Slovesno praznovanje 50-letnice mature

Konec maja smo se nekdanji dijaki postojnske gimnazije ponovno srečali v Jamskem dvorcu in svečano praznovali 50-letnico mature. Bili smo močna povojna generacija štirih paralelk, ki je bila tudi študijsko uspešna in je dala kar nekaj zdravnikov, pravnikov, profesorjev, ekonomistov ...; nekaj jih je razsejanih tudi po svetu.

Srečanje je bilo prijetno ganljivo, pristrčno pa tudi veselo, saj smo se zabavali ob spominih na različne dijaške nagajivosti in reakcije profesorjev ob raznih situacijah. Zelo nas je razveselila prisotnost Franca Komovca, prof., ki je prav z našo generacijo začel svojo poklicno pot profesorja matematike in fizike. Seveda niso manjkali niti abrahamovska torta, živa glasba in ples. Praznovanje smo sklenili z obljubo, da se bomo odslej srečevali vsako leto.

Ada Rebec

Pijanci povzročajo nesreče

Na območju občin Postojna in Pivka se je letos povečalo število prometnih nesreč, ki so jih povzročili vozniki pod vplivom alkohola. Samo v petih mesecih letošnjega leta so jih na Policijski postaji Postojna obravnavali kar petnajst, kar je več kot še enkrat toliko kot v primerljivem lanskem obdobju. Lani so jih našteali šest. Čeprav se obdobje pokriva s časom policijske stavke, policisti zavračajo špekulacije, da je bilo prav zato na cestah več pijanih voznikov. Največ nesreč se je zgodilo na območju mesta Postojna, nekajkrat je počilo tudi v Pivki, vseh nesreč v naseljih je bilo devet. Največ nezgod, v katerih je glavni krivec alkohol, se pripeti med 20. in 23. uro.

»Alkohol oslabi sposobnost presoje, sposobnost zaznavanja se poslabša, reakcije so počasnejše, prihaja do motenj ravnotežja, zorni kot se zoži,« ponavljajo na policiji in opozarjajo, da alkohol in volan ne gresta skupaj. Ocenjujejo, da bo v poletnih mesecih na naših cestah lahko za tretjino več prometa, zato svetujejo tudi upoštevanje ostalih cestnoprometnih predpisov, predvsem glede hitrosti in varnostne razdalje.

Prav zaradi izredno slabe prometne varnosti v lanskem juliju in letošnjih negativnih trendov so na območju Policijske uprave Koper 6. julija pripravili maraton nadzora hitrosti. Zaradi neprilagojene hitrosti se je število prometnih nesreč na območju letos namreč po-

večalo kar za četrtno. »Lepo vreme vzbuja lažen občutek varnosti, zato so za poletje sicer značilne višje hitrosti, ki botrujejo večjemu številu prometnih nesreč,« so zapisali na policiji. S tem so želeli voznikom sporočiti, da je treba tudi poleti ustrezno prilagoditi hitrost in način vožnje.

Hitrosti so merili na 42 točkah, kjer najpogostejše prihaja do prometnih nesreč. »Čeprav je bila akcija napovedana in si je bilo možno točke nadzora ogledati na spletni strani policije, smo v času nadzora ugotovili 31 kršitev zaradi neupoštevanja omejitev hitrosti,« so še sporočili s PU Koper.

Mateja Jordan

Stanovanjska skupina Postojna je na igrah prijateljstva skupaj z ekipo Zadra zasedla tretje mesto.

»Igre prijateljstva« v Biogradu na moru

Stanovanjska skupina, ki pod okriljem Zavoda za vzgojo in izobraževanje Logatec deluje v Postojni, se je v juliju na povabilo hrvaških zavodov prvič udeležila 2. jadranskega športnega srečanja »Igre prijateljstva« v Biogradu na moru.

Na igrah je sodelovalo 60 otrok iz petih vzgojnih zavodov, enega slovenskega in štirih hrvaških. V Dalmacijo je v spremstvu vzgojiteljev odpotovalo osem otrok, ki so v biograjskem kampu Sv. Dominik preživeli pet prijetnih dni. Ogledali so si slapove Krke in se z ladjico odpeljali na otok Vrgada, predvsem pa uživali v druženju s sovrstniki in sklepanju novih prijateljstev. Mladi so se pomerili v osmih zabavnih športnih disciplinah, kot so ska-

kanje v vrečah, vlečenje vrvi in pikanje balonov. Postojnčani so skupaj z ekipo Zadra zasedli tretje mesto. V okviru mednarodnega srečanja so v tamkajšnjem muzeju odprli tudi razstavo likovnih del, ki so jih prispevali sodelujoči domovi. Izkupiček od prodaje bo namenjen organizaciji naslednjih, 3. jadranskih srečanj.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

nagradna križanka

VAS V BOLGARIJI, ZNANA PO BLIŽNJEM KANJONU IN JAMAH	POMENOSLOVEC	NAPRAVA ZA NAVIJANJE VLEČNE VRVI, MOTALNIK	IZDAJATELJ VREDNOSTNIH PAPIRJEV	SLOVENSKI DIRIGENT (ANTON)	MEDNARODNA SMUČARSKA ZVEZA; ZA POLTON ZVIŠAN F	PRIMORSKA GLASBENA SKUPINA	SLOVENSKI PISATELJ CANKAR	SLOVENSKI RISAR STRIPOV (EDI)
INDIJANSKA BOJNA SEKIRA					IZPAD ORGANA, KILA			
POTOVALNI NAČRT								
DIJAK, KI OPRAVLJA MATURO								
PASJA UTA							VERGILOV EP	KDOR SE UKVARJA S SADJARSTVOM

AVTOR: MATEJ MISLEJ	ČLOVEK Z VELIKIM NOSOM	GRŠKA BOGINJA MODROSTI	OTOŠKA DRŽAVA V VELIKIH ANTIH	AMERIŠKA IGRALKA ARDEN	AMERIŠKI PEVEC (MARILYN)	ZRAKOPLOV, NAPOLNEN S PLINOM					PEVKA ERBUS							
						KAR PRIVLAČI POZORNOST					VRTNA HIŠICA							
ZAČASNA UPORABA ČESA						AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE				INOZEMSTVO								
TRAVA DRUGE KOŠNJE						SIBIRSKI GOZD					TANTAL			AM. IGRALEC HARRIS				
						PEČ ZA ŽGANJE APNA					ZAIČIMBNA RASTLINA			VOJAK NA KONJU				
TRGOVINA S SEMENI									POD				BAT, TOLKAČ					
									GORSKE REŠEVALNE SANI				KREMA (POMANJŠ.)					
TOLSTOJEVA LITERARNA JUNAKINJA KARENINA				ORODJE ZA SPAJKANJE									ZNAKOVNA ŠIFRA					
				NORVEŠKO OTOČJE									KDOR ZDRAVI Z ALOPATIJO					
ŽENSKA HLAČNA NOGAVICE									UPRAVNIK KAVARNE									
									MESTO V FRANCIJI									
	MAŠKARA	ZAKLJUČEK																
		PUSTNO PECIVO																
						OBLOGA ZA TLA											BIBLIJSKI PREROK	EGIPČANSKA BOGINJA NEBA, HATOR
						BARVA IGRALNIH KART												
LESENA POSODA Z DVEEMA ROČEMA					AVSTRIJSKI DIRKAČ LAUDA					STIKALIŠČE TREH MEJA								
					ERA					PROSTOR ZA ORGLE V CERKVI								
KEMIJSKI SIMBOL ZA ERBIJ			RASTLINA, KI SE OVIVA															
			NORINA RADOVAN															
MESTO V MONAKU																		
										AMERIŠKI IGRALEC (AL)								
ČRNA CELINA																		
						SKANDINAVSKI DROBIŽ												
										ČEŠKI REŽISER VAVRA								

Cankarjeva založba že desetletja izdaja kakovostno izvorno in prevodno leposlovje ter stvarno literaturo.

Cankarjeva založba podarja tri knjižne nagrade:

1. nagrada - Boštjan Furlan, Ožbej Peterle, Marko Balažič: *Slovenija in pika!*
2. nagrada - Boris Kuhar: *Štruklji*;
3. nagrada - Boštjan Gorenc - Pižama: *sLOLvenski klasiki 1*.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepil, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna **najkasneje do 10. avgusta 2016**. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence..

Izžrebani nagrajenci junijske križanke so:

1. nagrado (knjigo Predjamski zaklad in družinsko vstopnico) prejme **MARIJA ROZMAN**, Pivška ulica 2, 6230 Postojna;
2. nagrado (Vodnik Muzej krása in družinsko vstopnico) prejme **MILOŠ MAURI**, Planina 169, 6232 Planina;
3. nagrado (družinsko vstopnico) prejme **MARTIN DETELA**, Park pod Javorniki 6, 6230 Postojna.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti.

TURISTIČNO DRUŠTVO

PUDGURA

vabi na **15.** tradicionalno prireditvev

GOZDAR – KMET NEKOČ IN DANES

**PRI KOZOLCU
TOPLARJU
V BELSKEM**

**V SOBOTO
6. 8. 2016**

OD 14. URE DALJE

ob 14. uri

varno v gozdu – Zavod za gozdove RS

ob 15. uri

spretnosti z motorno žago – SGLŠ Postojna

ob 16. uri

tekmovanje v žaganju hloda z žago amerikanko

ob 17. uri

prikaz dela cimprmanov – postavitve cimpra

med 14. in 20. uro

razstavljavci Husqvarna in Krpan in stojnice: dobrote Zelenega krasa in predstavitve turističnih društev

ob 18. uri

osrednja tema prireditve:

prikaz delanja bale za nevesto, prevoz bale na novi dom (člani TD Pudgura in Društva Doli iz Lokavca)

od 15. do 20. ure

kulinarični užitki: domači štruklji, gozdarski žganci z ocvirki, golaž, domače pecivo

od 16. do 20. ure

stare otroške igre ali »demo se jgrt ku enkrt«

**od 19. ure dalje
ples z ansamblom**

**Tonija
Verderberja**

**DEJTE, PRIDTE PUGLEDT,
KAKU JE BLU U PUDGURI ENKRT
IN KAKU JE DNS!**

Glavni pokrovitelj prireditve:

OBČINA
POSTOJNA

KRPAN
zanesljivo močnejši

Husqvarna

triglav

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

I FEEL
SLOVENIA

LKO
LIV KOLESA d.o.o.

POSTOJNSKA JAMA
CAVE-GROTTE-HÖHLE

Sponzorji:

POLETNI KINO *eksperiment*

pred Mladinskim
centrom Postojna

29. 7. 21.00 **Višja sila** (Šve, 2014)
5. 8. 21.00 **Dobrodušni velikan** (Isl, 2015)
12. 8. 21.00 **Bog, le kaj smo zagrešili?** (Fr, 2014)
18. 8. 22.00 **Idila*** (Slo, 2015)
23. 8. 21.00 **Deckument*** (Slo, 2016)
25. 8. 21.30 **Mlada nada*** (Slo, 2016)
2. 9. 21.00 **Odpadki druge generacije, po stopinjah nekega punka*** (Slo, 2016)
9. 9. 21.00 **Ne pozabi** (Kan, 2015)
16. 9. 21.00 **Štiri stvari, ki sem jih hotel početi s tabo** (Slo, 2015)
23. 9. 21.00 **Resničnost** (It/Fr, 2012)
30. 9. 21.00 **Panika na vasi** (Fr, 2009)

*Označenim projekcijam sledi pogovor z avtorji.

Vstop na predstave je **brezplačen**. V primeru dežja se bodo projekcije odvijale v dvorani MČ Postojna.

Otroške predstave omogoča:

Osrednja pokroviteljica:

predstava za otroke

**GUSARSKO GLEDALIŠČE
KAPITANA DADE**

petek, 12. 8. ob 18.00
Atrij IRK ZRC SAZU

pon., 8. avg.
20.30 / Titov trg

Zmaj pred Zmajem:
Wombo orchestra (Fr)

POSTOJNA

16.– 28. avg.

**Zmaj
Z. ma
mlade**

POLETNI
KULTURNI
FESTIVAL

tor., 16. avg.
20.30 / Titov trg

Odprtje festivala s koncertom:
Ana Pupedan

Več Zmaja poiščite na www.zmaj-ma-mlade.com

Odlagališče Stara vas

Odlagališče za nenevarne odpadke Stara vas Postojna leži približno sedemsto metrov vzhodno od naselja Stara vas, nad železniško progo Postojna–Pivka, na območju vzpetine, imenovane Žerible (639 m), in obsega parcelo 2541/41 v katastrski občini Postojna. Leži na vodo-prepustnem kraškem terenu. Delovati je pričelo leta 1969. Namenjeno je bilo odlaganju komunalnih odpadkov iz območja, ki ga danes pokrivata občina Postojna in Pivka. Sedanji upravljavec odlagališča podjetje Publicus, d. o. o. Ljubljana je prenehal odlagati komunalne odpadke konec leta 2012. V času obratovanja je bilo na odlagališču odloženih 150.304 ton komunalnih odpadkov; te so odlagali na površini 10.200 kvadratnih metrov.

Gregor Kranjc, tehnolog pri podjetju Publicus, je pojasnil, da je bila prva obsežna sanacija odlagališča izvedena v letu 1999, obsežnejše sanacije pa so sledile še v letih 2004–2006. Takrat je bila opravljena tudi nadgradnja sistema za zajem odlagališčnega plina s priključitvijo na plinsko postajo z baklo za sežig tega plina. V tem obdobju je Inštitut za raziskovanje krasa Postojna opravil študijo vpliva odlagališča na podzemne vode. Ta je bila osredotočena tudi na nadaljnje pravočasno zaznavanje morebitnih onesnaženj.

Podjetje Publicus in Občina Postojna trenutno pridobivata okoljevarstveno dovoljenje za zapiranje odlagališča. Proces zapiranja bo trajal tri leta. V tem času bodo na celotnem odlagališču izvedli tesnjenje z zatrativijo ter prilagoditve na sistemih odvajanja meteornih voda in odplinjanja odlagališčnega plina. Tudi po zaprtju odlagališča bo Publicus opravljal zakonsko predpisane monitoringe in meritve emisij.

Odlaganje odpadkov na odlagališču nad Staro vasjo je tako že nekaj let preteklost. Mešani komunalni odpadki, zbrani na območju občine Postojna in Pivka, pristanejo na odlagališču Mala Mežakla v občini Jesenice, predhodno pa so obdelani v napravi za mehansko in biološko obdelavo. Ta je najnovejša naložba podjetja Publicus. Predhodna obdelava (izločanje koristnih materialov in razgradnja biološko aktivnih snovi) omogoča, da na odlagališču konča 30 % zbranih mešanih komunalnih odpadkov. Publicus uporablja prvi v Sloveniji inovativno tehnologijo aerobne razgradnje.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Valter Peternel

Gor in dol po Tržaški

Razglednice, ki so predstavljale, odkar so se pojavile prvič, predvsem sredstvo komunikacije med pošiljateljem in naslovnikom, danes cenimo zlasti zaradi njihove povednosti, objektivnosti, pa tudi umetniške vrednosti. Za današnjega občudovalca razglednic – v številnih primerih so to prave miniaturne »umetnine« - je velikokrat pomembnejša podoba

na njihovem slikovnem delu kot besede, namenjene naslovniku. Razglednice so nekakšno ogledalo mesta, trga, vasi ... Tudi stare postojnske razglednice v tem pogledu niso nobena izjema, saj o nekdanjih časih, življenju in razpoloženju pogosto povedo več kot marsikateri pisni vir. Žal pa pogled nanje ni vedno le razveseljujoč. Prevečkrat prav razglednice pričajo o že izgubljenih in pozabljenih podobah preteklosti.

Tokrat se bomo ob eni izmed številnih, na katerih je ujet pogled na Tržaško cesto, »sprehodili« po ulici, ki v času, ko je bila razglednica natisnjena, ni bila tako natrpana s pločevino, kot je danes. Na ulici - po takratni italijanski kraljici so jo poimenovali *Viale Regina Elena* - so vsakodnevni vrvež povzročali predvsem domačini in okoličani, ki so se tod ustavili zaradi različnih »opravkov« in predvsem nakupov. Na glavni mestni ulici je bila namreč glavna pritličij hiš urejena v trgovske in obrtne lokale, o čemer pričajo tudi izveski nad vhodih. V eni od hiš (danes stoji na tem mestu trgovina s tekstilom) je pisano paleta izdelkov svojim kupcem ponujal drogerist. Med zanimivejše arhitekture v Postojni sodi tudi večnadstropna hiša v neposredni bližini. Na njenem pročelju je bil pritrjen napis *Ristorante – Albergo Milano*. Iz te stare gostilniške hiše izhaja veleposestnik Josip Dekleva (1853-1909), krajši čas tudi postojnski župan. Še kar nekaj trgovin in gostiln (restavracij) bi lahko naštevali v ulici, kjer se je nahajal tudi poštni urad, na njenem skrajnem koncu pa tudi tujcem poznani *Grandhotel Adelsbergerhof*. Nekoč živahna ulica postaja danes, žal, vse bolj ulica pločevine in neizkoriščenih pritličij.

Besedilo: Alenka Čuk; razglednica: zbirka Notranjskega muzeja Postojna.